

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é

Ta-je kí dɔ mbete Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é

To Jeju Kristi bá tɛɛ dɔ né-je ('Ndó 1:1), ə ɛ́ bá mbete kinlé pa ta liə n̄a. Dow-je kí 'ndàngi mbete kin d'adi-dé dɔs̄ay lé, 'to njékəwn̄a-je-ti kí gay-gay kí siri kí dɔnangi Aji-ti kí ngon-é kí ɓone 'ɓa-é Turki kí 'ndàngi ta-é lo kɔr-é-ti kí 2 k̀ì 3. D'ingə k̀ò kɔ kadm̄ɛɛ lə-dé, ə né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é kinlé to kɔ kulə dingəm m̄ɛɛ-dé-ti, ə tɔji-dé kí takul Jeju Kristi lé, Lubə à tət̄i rɔ majal rəm, à gangta dɔ Sú-ti, ngà dɛ́ kí 'to kí liə ɓá à tɔr ndi-é dɔ-dé-ti tɔr kí sartagangi. Njèndàngi mbete kin ya k̀ì dɔ-é kàrè ingə k̀ò kaglo-ti kí ɛ́ ndàngi-né né kí 'Babɛ tɛɛ k̀ì dɔ-é adi-é lé. J̄a lé, d'uwə-é d'ilə-é dɔnangi-ti kí 'ɓa-é Patmosi kí to dɔgore lo kí dan babo-ti kí 'ɓa-é Ejé kɔ ta lə Jeju Kristi kí ɛ́ pa maji. Ɛ́ tɔji rɔ-é panè n'to «Ja, kí ngonkɔ-si kí njèkadm̄ɛɛ rəm, ɓá madkullə lə-si dan n̄a m̄ɛɛ-ti» ('Ndó 1:9). À to J̄a kí njèkɔwkulə ya ɓá ndàngi mbete Poyta kí Maji rəm, mbete-je kí mutə kí ri-é tò dɔ-ti rəm. Mbete né-je kí 'ɓɔyɔ ɓá 'tɛɛ k̀ì dɔ-é lé, titi n̄a k̀ì mbete-je kí dan-ti-je kí m̄ɛɛ Kunmind̄i-ti kí Low, ə kí n̄a lé to mbete lə Daniyel; to mbete-je kí tɛɛ k̀ì dɔ kɔjra-je k̀ì kullə ra-je lə Lubə k̀ì takul né kí ra dow toki n̄j̄ bè, k̀ì né-je kí maji koo al rəm, dow oo nja káre al rəm. Né-é-je kinlé kɔr m̄ɛɛ-é kí tɔgrɔ-ti kí aa yórórə goto ya kàrè, maji-é lé to koo kí dow oo kí Lubə ra go kunmind̄i-je liə lay ya. Lo kɔr sɔy mbete kinlé, j'oo tət̄i rɔ lə Jeju Kristi dɔ né-je-ti kí 'pa ta-é m̄ɛɛ mbete tum gin né-je-ti loki dow al-né dɔ ta lə Lubə ɓá majal andi-né dɔnangi-ti. J'a pa titi J̄a bè, panè: «Amɛn! I 'Ree, 'Babɛ Jeju!» ('Ndó

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 1:1 2 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 1:7
22:20)

Kulə gin ta

¹ Né-je kí sɔbɪ dɔ Jeju Kristi kí to né-je kí tò lo ɓɔɔɔ-é-ti ɓá Lubə tɛɛ k̀ì dɔ-é, adi to né-je kí tò kadi à ra né ngɔsnè ɓá Lubə inə ji Jeju-ti kadi tɔji ngannjékullə-je liə. Beɓa Jeju ulə malayka liə rɔ ngonnjékullə-ti liə Ja kadi adi kəm-é ijə dɔ-ti. ² Titi kí Ja oo-né né-je k̀ì kəm-é lé, ɛ ilə mbɛ ta lə Lubə rəm, ta lə Jeju Kristi rəm. Né-je lay kí ɛ oo lé, ɛ pa ta-é adi dow-je.

³ Ta-je kí ta Lubə-ti kí 'ndàngi mɛɛ mbete-ti kinlé, njèndó-é kadi dow-je lé to njènékumə, ɓá njékoo ə təl rɔ-dé go-ti kàrè 'to njènékumə-je tɔ. Kdɔtalə, kaglo kí né-é-je kin à ra-né lé nàɔ ndɛ bè.

Lapiya kí ra k̀ì kɔsgaji

⁴⁻⁵ †Mə Ja m'ndàngi mbete kin m'adi njékəwnə-je kí gin siri kí dɔnangi Aji-ti. Kadi njèkisi kete low, kí to njèkisi ngɔsnè, kí à ree rəm, kadi ndil-je liə kí siri kí d'a nɔ kalikɔbe-ti liə rəm, kadi Jeju Kristi kí to njèkə dɔ ndi-é-ti d'adi ramaji, k̀ì lapiya lə-dé nàɔ sə-si. Jeju Kristi lé, to dow kí dɔsay kí tɔsi ndəl ində lo tɛɛ tagangi, to kí 'boy dɔ ngar-je-ti kí dɔnangi-ti nè.

ɛ kí to njèndigi-ji, njèkɔr-ji kɔgi mɛɛ majal-je-ti lə-ji k̀ì takul məsi-é ⁶ †ɓá təl-ji dow-je kí gin ngar-ti rəm, təl-ji njégugnə-je kí njéra kullə lə ɓɔbɪ-é Lubə rəm lé, kadi kɔsgaji, k̀ì tɔgi to 'liə k̀ì dɔ ɓal-ɓal! Amən! ⁷ †Ooi, ɛ isi ree dan kilndi-ti. Dow-je lay ya d'a koo-é k̀ì kəm-dé, ɓá dɛ kí d'ɔsi-é k̀ì ningə lé ya kàrè d'a koo-é k̀ì kəm-dé rəm tɔ. Ree liə à təl gin ndingəɔ lə gin dow-je lay kí

† 1:4-5 1:4-5 Ntd 4:5 † 1:6 1:6 Ntd 5:10 † 1:7 1:7 a Mat 24:30; Mar 13:26; Luk 21:27; 1Te 4:17; b Ja 19:34,37; d Mat 24:30

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 1:8 3 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 1:16

dɔnangi-ti nè. Oiyò, Amɛn! ⁸ †'Babɛ Lubə kí njètógi-je lay, kí njèkisi kete low, kí to njèkisi ngɔsnè, kí à ree lé panè: «Mà bá m'to Alpa k̀ì Omega.»*

Né kí ra Jà k̀ì nj̀ bè

⁹ Mà Jà kí m'to ngonkɔ-si k̀ì takul Jeju, adì m'ingə k̀ò sə-si nati rəm, m'to dow kí kɔbɛ-ti liə nati sə-si rəm, m'uwə rɔ-m nga nati sə-si lé bá, ndɔki d'uwə-m d'ilə-m dɔnangi-ti kí 'ba-é Patmosi kí to dɔgore lo kí dan ba-ti, kɔɔ ta lə Lubə kí m'pa rəm, kɔɔ ta kí tɔgrɔ-ti kí sobi dɔ Jeju kí m'pa lé rəm tɔ. ¹⁰ Mɛɛ ndɔ-ti lə 'Babɛ lé, Ndil kí aa njay ree dɔ-m-ti ə m'oo ndi dow ba go-m-ti boy titi ká təbi mbanga bè ¹¹ panè: Né kí 'isi 'oo kinlé, 'ndangi mbete-ti ə 'ulə-né adì njékəwnə-je kí gin siri, adì to dɛ kí bəbo ɛpɛji-ti, k̀ì bəbo Ismir, k̀ì bəbo Pɛrgam, k̀ì bəbo Tiyatir, k̀ì bəbo Sardɛsi, k̀ì bəbo Piladɛlpi, k̀ì bəbo Laodise.

¹² Go-ti, m'təl kəm-m kɔɔ kadì m'oo dow kí pa sə-m ta lé. Bəba lokì m'təl kəm rəmə, m'oo kagi nɔɔ lampi siri kí to kagi-je kí lɔr bá 'ra-né ¹³ ə dow madì tanɔ k̀ì Ngon lə dow ɔ mbunɔ kagi nɔɔ lampi-je-ti lé. Ɛ ulə kubi k̀ì boy yul rɔ-é-ti, bá dɔɔ bədi-é k̀ì ndaá dɔɔ bədi kí 'ra k̀ì lɔr tɔ. ¹⁴ Dɔ-é, puti nda titi kubi kí nda bè rəm, titi kɔsi bè rəm tɔ. Kəm-é ɔ̀ njoy-njoy titi ndɔ pər kí tɛɛ bilim-bilim kin bè. ¹⁵ Nja-é ndɔy mbyu tanɔ k̀ì ngowla kí dow ulə dan yalpər-ti bè, bá ndi-é ba titi-nɔ ká man babo-je bè rəm tɔ. ¹⁶ Ɛ uwə kərɔwɔ-je siri jikɔl-é-ti, bá kiyəɔ kí d'ɔl ta kati-é joo lay ndəti-ndəti tɛɛ ta-é-ti, bá takəm-é ndógi tanɔ k̀ì kàdì kí tɛɛ kəm-é rəsi-rəsi ɔsi kin bè rəm tɔ.

† 1:8 1:8 Ntd 22:13 * 1:8 1:8 Alpa lé kɔr mɛɛ-é to tum gin né ə Omega kɔr mɛɛ-é to tɔl ta né ('Ndó Ntd 1:17).

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 1:17 4 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 2:5

¹⁷ †Loki m'oo-é rəmə, m'usi nangi nja-é-ti titi dow kí oy bè. Beba un jikol-é ində dɔ-m-ti ə panè: 'Bəl al! Mə ya m'to njètum gin né rəm, m'to njètɔl ta né rəm, ¹⁸ mə m'isi kəm. Ndoki m'oy, ngà kí nè kinlé m'isi kəm k̀ì dɔ bal-bal. M'ow k̀ì tógi dɔ koy-ti rəm, bá dɔ lo kí koó-ti rəm tɔ. ¹⁹ Beba né-je kí i 'oo ngá, k̀ì né kí isi ra né kí ngɔsnè-ti, k̀ì né kí à ra-né go-ti gogi lé, 'ndàngi mbete-ti. ²⁰ Ngà kərwə̀i-je kí siri kí 'oo jikol-m-ti, k̀ì kagnaḡ lampi-je siri kí to kagi-je kí lɔr bá 'ra-né lé, ta kí dɔ-dé-ti kí tò lo ɔɔɔ-é-ti lé, kɔr mɛɛ-é éɛn: Kərwə̀i-je kí siri lé, to malayka-je lə njékəwnə-je kí gin siri lé, ə kagnaḡ lampi-je kí siri kí to kagi-je kí lɔr bá 'ra-né lé, to njékəwnə-je kí gin siri lé tɔ.

2

Njékəwnə-je kí ɓebo Epeji-ti
Knj 20:28-31

¹ «'Ndàngi mbete adi malayka* lə njékəwnə-je kí ɓebo Epeji-ti 'panè: 'Oo, njèkuwə kərwə̀i-je siri jikol-é-ti, kí to njènjiyə dan kagnaḡ lampi-je-ti siri kí to kagi-je kí lɔr bá 'ra-né lé panè: ² M'gə kullə ra-i-je, m'gə kɔɔ-je lə-i, bá m'gə kuwə rɔ ngə lə-i rəm tɔ. M'gə kí i 'a kisi dɔ-ti k̀ì njémɛɛndul-je al. Beba njéba rɔ-dé njékəwkulə-je lé, i 'nə-dé 'oo, adi 'gə-dé kí 'to njékəɔdta-je ɓi 'to njékəwkulə-je al. ³ I 'uwə rɔ-i ngə rəm, 'ingə k̀ì kɔɔ ta lə-m rəm, bá kɔɔ ra-i go-m-ti al rəm tɔ. ⁴ Ngà né kí m'ow-né sə-i k̀ì ta éɛn: Ndigi kí dɔsəy kí ndoki i 'ndigi-m lé bá, i 'tusi inə. ⁵ éɛn é adi mɛɛ-i ole dɔ lo kí i-ti usi, inə panjiyə-i kí majal kɔgi ə 'təl un kullə ra-i-je kí

† 1:17 1:17 Ntd 2:8; 22:13 * 2:1 2:1 Ta-je kinlé sɔbi dɔ njékəwnə-je kí gin siri. ə Malayka-je lé à to njékərnɔ̀ njékəwnə-je.

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 2:6 5 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 2:13

dɔsɔy ndɔkì lé gogì. Kinə ɪnə panjiyə-i-je kí majal kɔgì al rəmə, m'a kɔw rɔ-i-ti ə m'a kun kagnaɔ lampi lə-i lo kə-é-ti kɔgì. ⁶ Bè ya kàrè, né kí i 'ra adi maji ɔn: I 'mbati kullə ra dow-je lə Nikola titi kí mɔ m'mbati-né kin bè tɔ.»

⁷ †Dow kí mbi-é tò rəmə, kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwnə-je kí gay-gay. Ndil kí aa njay idə-dé panè: Dow kí tətì rɔ lé m'a kadi-é uso kandi kagi kiskəm kí ɔ bə kisi maji-ti lə Lubə.

Njékəwnə-je kí bəbo Ismir-ti

⁸ †Ndàngi mbete 'adi malayka lə njékəwnə-je kí bəbo Ismir-ti ə 'panè: 'Oo, ɛ kí to kí dɔsɔy rəm, to sɔy dow-je rəm, kí ndɔkì oy bá tɔsi ndəl ində lo tɛɛ lé panè: ⁹ M'gə kɔ kì ndoo lə-i ya, ngà 'to njènékingə. Ta-je kí maji al maji al kí dow-je kí 'to jipi-je al ya 'ba rɔ-dé jipi-je d'isi 'pa dɔ-i-ti kin kàrè m'gə rəm. Dɛ 'to kəykəwnə lə Satə. ¹⁰ 'Bəl kɔ kí 'a kingə kin al; Sú à kungì dow-je kí dan-ti-je kí dan-si-ti dangay-ti kɔ nə-si-né, ə a kingəi kɔ ndɔ dɔgì. 'A dɔ ndi-i-ti njàngi sar ya kadi 'oy-né rəmə, m'a kadi-i jɔgì tətɔ kí sɔbi kiskəm. ¹¹ †Dow kí mbi-é tò rəmə, kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwnə-je kí gay-gay kin. Ndil kí aa njay idə-dé panè: Dow kí tətì rɔ lé, koy kí nja joo à tɔl-é al ngá.

Njékəwnə-je kí bəbo Pɛrgam-ti

¹² †Ndàngi mbete adi malayka lə njékəwnə-je kí bəbo Pɛrgam-ti ə 'panè: 'Oo, njəkɔw kì kiyəɔ kí d'ɔl ta kati-é joo lay ndəti-ndəti panè: ¹³ M'gə lo kisi-i. Lo kisi-i kinlé bá kalikɔbə lə Satə tò-ti. Bè ya kàrè i 'nam sə-m, bá Antipasì kí to dow kí tɔgrɔ-ti kí to njèpata lə-m

† 2:7 2:7 Ntd 22:2 † 2:8 2:8 Ntd 1:17; 22:13 † 2:11 2:11 Ntd 20:14; 21:8

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 2:14 6 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 2:21

kadi dow-je kí 'tɔl-é ɓe lə-i kí to lo kisi Satɔ kin kàrè, ndɔ-é-ti kinlé i 'naji ta dɔ kadmɛɛ̀-ti lə-i kí adi-m lé al rəm. ¹⁴ Ngà né-je kí m'ɔw-né sə-i k̀ì ta ɛ̀n: I adi dow-je kí njéndigi néndó lə Balam d'isi rɔ-i-ti; Balam lé ndɔki ndó Balaki kadi ɛ̀di Israyel-je kadi d'uso dɔ-je kí 'pole-né magi-je rəm, ɓá ɛ̀di-dé kadi 'ra kaya rəm tɔ. ¹⁵ Bəy ɓá, i adi njéndigi néndó lə dow-je lə Nikola lé d'isi rɔ-i-ti tɔ. ¹⁶ Bəba 'iɲə panjiyə-i-je kí majal kin kɔgi al rəmə, ngɔsnè ya m'a kɔw rɔ-i-ti nɔɔ ə m'a rɔ sə-dé k̀ì kiyəɔ k̀ì ta-m-ti.

¹⁷ †Dow kí mbi-é tò rəmə, kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwnə-je kí gay-gay kin. Ndil kí aa njay idə-dé panè: Dow kí tətì rɔ lé, m'a kadi-é nékuso kí 'ɓa-é maan kí to né k̀ì tò lo ɓɔyɔ-é-ti, ɓá m'a kadi-é ər kí nda ə ər-é kinlé d'a ndàngi ri kí sigi titi; to ri kí 'ɓa-é ya k̀ì kár-é à gə ɓi dow kí rangi à gə al.

Njékəwnə-je kí ɓebo Tiyatir-ti

¹⁸ 'Ndàngi mbete 'adi malayka lə njékəwnə-je kí ɓebo Tiyatir-ti ə 'panè: 'Oo, ta kí Ngon lə Lubə kí kəm-é ɔ̀ njoy-njoy titi ndɔ pər kí tɛɛ̀ bilim-bilim ə nja-é ndɔy mbuy tana k̀ì ngowla kí dow ulə dan yalpər-ti bè pa ɛ̀n: ¹⁹ M'gə kullə ra-i-je, m'gə ndigi kí 'ndigi-m, m'gə kadmɛɛ̀ lə-i, m'gə né kí 'isi 'ra adi-m, m'gə kuwə rɔ nga lə-i, ɓá m'gə kí kullə-je kí 'ra gogi nè nɔ itə ɛ̀ kí kete. ²⁰ Ngà né kí m'ɔw-né sə-i k̀ì ta ɛ̀n: Jejabəl kí to dené k̀ì njəɓa rɔ-é njèpata kí ta Lubə-ti lé, i iɲə-é adi ndó-né ngannjékullə-je lə-m ur-dé-né wale adi 'ra kaya, ɓá adi d'uso dɔ-je kí 'pole-né magi-je rəm tɔ. ²¹ M'iɲə kaglo m'adi-é kadi iɲə-né panjiyə-é-je kí maji al kɔgi, ngà panjiyə-é kí maji al kí to kaya kí ra lé, ɛ̀ ndigi kiɲə

† 2:17 2:17 Jə 6:48-50

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 2:22 7 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 3:3

kɔgɪ al. ²² Yən! Kinə njéra siə kaya-je d'ɪnə panjiyə-dé-je kí maji al kí ɔw nati k̀ì néndó liə kin kɔgɪ al lé, m'a kungɪ-dé dɔ tɪrə-ti dan kɔ-ti kí n̄a nati siə. ²³ M'a tɔl ngan-je liə kɔgɪ. Rəmə njékəwn̄a-je kí gay-gay lay d'a gə kí m̄a lé m'to njètən tagir-je, k̀ì né-je kí ɔɔɔ rɔ-é m̄ɛɛ dow-je-ti, adi m'a kugə n̄a-n̄a kí go kullə ra-é-je-ti. ²⁴ Ngà s̄əi ndəgɪ njékəwn̄a-je lay kí ɓebo Tiyatir-ti kí 'ndigi néndó kí maji al kin al rəm, 'gəi né kí d̄ə 'ɓa-é ta lə Sat̄a kí tò lo ɔɔɔ-é-ti kin al rəm lé, m'idə-si m'panè: M̄a m'ində nékotɪ kí ɔy kí rangɪ dɔ-si-ti al ngá. ²⁵ Ngà né kí tò ji-si-ti kinlé, uwəi njarara ya sar kadi m'ree-né.

²⁶ Dow kí tətɪ rɔ, kí ra kullə lə-m ya sar tɔl-né ta-é lé, m'a kadi-é ɔw k̀ì tógɪ dɔ gin dow-je-ti kí gay-gay. ²⁷ Beɓa ɛ̀ à kɔr n̄ɔ-dé k̀ì ngɔwla ji-é-ti, kdɔ tətɪ-dé-né ɔɔki-ɔɔki titi kí dow tɔɔ-né bay kí ra k̀ì anji kin bè. M̄a ya kàrè Bobi-m adi-m tógɪ kinlé bè tɔ. ²⁸ Dow kí tətɔɔ lé, m'a kadi-é ngòrongɪ kí njèndógɪ ta lo kaa-ti. ²⁹ Dow kí mbi-é tò rəmə, kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwn̄a-je kí gay-gay kin.

3

Njékəwn̄a-je kí ɓebo Sardəsi-ti

¹ 'Ndàngɪ mbete adi malayka* lə njékəwn̄a-je kí ɓebo Sardəsi-ti ə 'panè: 'Oo, njèkɔw k̀ì kərwəɪ-je siri, k̀ì ndil-je lə Lubə kí siri lé panè: M'gə kullə ra-i-je: Ri-i ɓa titi dow kí isi kəm bè ya, ngà i oyi mburukɪ.

² 'Isi kəm dɔ rɔ-i-ti ə 'mbusi nja ndəgɪ-é-je kí d'ow kdɔ koy mburukɪ kin tɔ, kdɔ m'oo kí kullə ra-i maji ɔr njuti n̄ɔ Lubə-ti lə-m al. ³ †Kəm rəbi kí i oo-né ta lə

* 3:1 3:1 Ta-je kinlé s̄əbi dɔ njékəwn̄a-je kí gin siri. ə Malayka-je lé à to njèkɔrn̄ɔ njékəwn̄a-je. † 3:3 3:3 Mat 24:43,44; Luk 12:39,40; Ntd 16:15

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 3:4 8 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 3:10

Lubə, kì kəm rəbi kí i taa-né lé, 'adi mɛɛ-i ole dɔ-ti. 'Təl rɔ-i go-ti ə inə panjiyə-i-je kí majal lé kɔgi. Kinə 'isi kəm dɔ rɔ-i-ti al lé, m'a kow rɔ-i-ti titi-na kì njèbogi bè adi 'a gə dɔ kàdì kí m'a kow kubə-i-né nangi busi lé al. ⁴ Bè ya kàrè, i ɔw kì dow-je madi mɛɛ ðebo Sardɛsi-ti nɔɔ kí 'to dow-je kí kullə ra-dé tò nɛ takəm Lubə-ti al; dɛ d'a njiyə sə-m kì kubi-je kí nda mbəy-mbəy rɔ-dé-ti kdɔ dɛ 'to dow-je kí d'asi gaki.

⁵ †Beba dow kí tətɪ rɔ lé, à kulə kubi kí nda mbəy-mbəy rɔ-é-ti, m'a bujuru ri-é kɔgi mɛɛ mbete kiskəm-ti al, m'a pa ta liə rəsi nɔ Bɔbi-m-ti, kì nɔ malayka-je-ti liə panè: ɛ to dow lə-m ya.

⁶ Dow kí mbi-é tò rəmə kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwnə-je kí gay-gay kin.

Njékəwnə-je kí ðebo Piladɛlpi-ti

⁷ 'Ndangi mbete adi malayka lə njékəwnə-je kí mɛɛ ðebo Piladɛlpi-ti 'panè:

'Oo, ta kí njèkaa njay,
njèra né kí tɔgrɔ-ti,
njəkow kì lakere lə Dabidi,
ɛ kí tɛɛ tarəbi ə dow kí rangi
à kasi kuti al, uti tarəbi ə
dow kí rangi à kasi tɛɛ al lé panè:

⁸ M'gə kullə ra-i-je. I 'to njètɔgi kí ngay al ya, i 'təl rɔ-i go ta-ti lə-m, kadi 'naji 'pane 'gə-m al kin kàrè i 'naji al rəm tɔ. Beba m'tɛɛ tarəbi m'adi tò tagra nɔ-i-ti ə dow kí à kasi kuti ya goto. ⁹ 'Oo, kuti dow-je kí 'to njékəwnə-je lə Satə, 'to jipi-je al ya 'ða rɔ-dé jipi-je adi 'to njékədta-je kinlé, m'ungi-dé ji-i-ti. 'Oo, m'a kadi 'ree 'səbi takəm-dé nangi nɔ-i-ti rəmə d'a gə kí m'ndigi-i. ¹⁰ Ta lə-m kí

† 3:5 3:5 a Ntd 20:12; b Mat 10:32; Luk 12:8

Né-je kí 'tɛɛ kɪ dɔ-é 3:11 9 Né-je kí 'tɛɛ kɪ dɔ-é 3:17

sɔbi dɔ kuwə rɔ nɔɔ lé, i 'to njètəl rɔ-i go-ti, adi ma kàrè, kaglo kí néna à ree dɔ dow-je-ti kí dɔnangi-ti nè lay lé, m'a ngəm-i. ¹¹ M'isi m'ɔw nɔɔ ngɔsnè. 'Uwə né kí ji-i-ti lé nɔɔ kɔɔ kadi dow madi taa nékugə dɔji-i kí to jɔgi lə njètətrɔ lé al.

¹² †Dow kí njètətrɔ lé, m'a kadi-é to kagi ngɔw dan kəy lə Lubə lə-m ə ɛ à tɛɛ mɛɛ-é-ti kɔgi nda al. M'a ndangi ri Lubə lə-m rɔ-é-ti rəm, ɓebo lə Lubə lə-m kí to ɓebo Jorijaləm kí sigi kí ɔ dɔra-ti rɔ Lubə-ti lə-m lé, m'a ndangi ri-é rɔ-é-ti rəm, ɓá ri-m kí sigi lé kàrè, m'a ndangi rɔ-é-ti rəm tɔ.

¹³ Dow kí mbi-é tɔ rəmə, kadi oo-né ta kí Ndil kí aa njay idə njékəwna-je kí gay-gay kin!

Njékəwna-je kí ɓebo Laodise-ti

¹⁴ 'Ndangi mbete adi malayka lə njékəwna-je kí mɛɛ ɓebo Laodise-ti 'panè: 'Oo, ɛ kí ri-é lə Amɛn, njəkoo né ə pa ta dɔ-ti mindi-é joo al kí njèra né kí tɔgrɔ-ti, kí to njèkində né-je nati kɪ Lubə lé panè: ¹⁵ M'gə kullə ra-i-je. I 'sɔl al rəm, ɓá i 'tungə al rəm. Kinə 'a sɔl rəmə 'sɔl, kinə 'a tungə rəmə 'tungə! ¹⁶ Bè al rəmə, m'a tɔmɔ-i kɔgi, kɔɔ i lé 'la laa ɓi 'sɔl al rəm, 'tungə al rəm. ¹⁷ Kɔɔ ta kí i ya 'pa panè:

m'to njénékingə, m'ra né
m'ingə-né né nɔɔ adi m'ɔw
ndoo né madi al rəm,
adi i 'gə kí kəm-i tɔ ndoo al rəm,
'gə kí 'to dangi-ti al rəm,
'gə kí 'to njəndoo al rəm,
'gə kí 'to njəkəmtɔ al rəm,
'gə kí ɔw kuti-i dum al rəm;

† 3:12 3:12 Ntd 21:2

Né-je kí 'tɛɛ k̀i dɔ-é 3:18 10 Né-je kí 'tɛɛ k̀i dɔ-é 4:3

gin-é kin ɓá,

¹⁸ m'ɔ̀ji-i-né ta kadi 'ree rɔ-m-ti
'ndogɪ lɔr kí 'lɛɛ pərəə maji kin,
kɔɔ kadi 'təl-né njènəkɪŋə rəm,
kadi 'ndogɪ kubi-je kí ndaá ulə rɔ-i-ti
kadi kuti dum lə-i lé rɔsɔl-é goto rəm,
kadi 'ndogɪ kumə kilə kəm-ti,
kɔɔ kadi ilə kəm-i-ti kadi oo lo maji.

¹⁹ †Má lé, dow-je lay kí m'ndigi-dé lé, m'ndangi-dé
rəm, ɓá m'ində-dé m'ɔ̀ji-dé rəm tɔ. Beɓa adi rɔ-i tungə
ə ɪŋə panjiyə-i-je kí majal kɔgi! ²⁰ 'Oo, m'a takəy-ti ə
má m'ində takəy, kinə dow oo ndi-m, ə tɛɛ takəy adi-m
lé, m'a kandi go-é-ti, m'a kuso siə né rəm, ɛ̀ à kuso sə-m
né rəm tɔ.

²¹ Dow kí tətɪ rɔ lé, m'a kadi-é isi sə-m nati dɔ
kalikɔɓe-ti lə-m, titi k̀i má m'tətɪ-né rɔ ɓá m'isi-né k̀i
ɔ̀ɔbi-m nati dɔ kalikɔɓe-ti liə kin bè tɔ.

²² Dow kí mbi-é tɔ kadi oo-né ta rəmə kadi oo ta kí
Ndil kí aa njay idə njékəwnə-je kí gay-gay kin!

4

Kalikɔɓe lə Lubə, k̀i njékisi dɔrɔ-ti

¹ Go né-je-ti kinlé, m'oo lo rəmə, m'oo tarəbi tɛɛ mɛɛ
dɔrɔ-ti. Dow kí dɔsɔy kí m'oo ndi-é pa sə-m ta lé, ndi-é
ɓa titi-nə kí ká təbi mbanga bè. Ǝ idə-m panè: 'Al kí taá
nè bè ə m'a kadi-i oo né-je kí à ree go-ti.

² Beɓa tajinati nè ya Ndil kí aa njay ree dɔ-m-ti. Rəmə
m'oo kalikɔɓe mɛɛ dɔrɔ-ti ə dow káre bè isi dɔ-ti. ³ Dow
kí isi dɔ-ti lé, rɔ-é ndɔy titi-nə k̀i ər k̀i 'ɓa-é jaspə rəm,
titi-nə k̀i ər kí 'ɓa-é sarduwan rəm, ɓá gangmal ndɔy
mbuy titi-nə k̀i ər kí ɓa-é Emerodi bè gəə dɔ kalikɔɓe
lé rəm tɔ.

† 3:19 3:19 əbr 12:6

Né-je kí 'tɛɛ kɪ dɔ-é 4:4 11 Né-je kí 'tɛɛ kɪ dɔ-é 4:11

⁴ Kalikɔɔbe kinlé, kalikɔɔbe-je kí rangi asi kɔrjoo gidi-é sɔ gəə dɔ-é ə 'ngatɔgi-je kɔrjoo gidi-é sɔ d'isi dɔ kalikɔɔbe-je-ti kinlé kɪ kubi-je kí nda-nda rɔ-dé-ti, bá jɔgi ngar-je kí 'ra kɪ lɔr tɔ dɔ-dé-ti tɔ. ⁵†Kalikɔɔbe kinlé, ndi təl-ti rəm, ndi dow-je ɓa-ti rəm, ɓá ndi ndangi-ti rəm tɔ. Lampi-je siri ɔ̃ n̄a n̄ɔ kalikɔɔbe-ti lé. Lampi-é-je kinlé to ndil-je lə Lubə kí siri. ⁶Né madi tɔ n̄ɔ kalikɔɔbe-ti kinlé n̄ɔɔ titi-n̄a kɪ babo kí ndɔy titi kɔsi bè, ɓá aa yóróró titi-n̄a kɪ ər kí 'ɓa-é Kristal kin bè rəm tɔ.

Njékiskəm-je kí sɔ d'isi dana 'gəə dɔ kalikɔɔbe kinlé ə kəm-dé rusi rɔ-dé lay.

⁷ Njékiskəm-je kí sɔ lé, ɛ kí dɔsɔy tana kɪ ɓɔl bè, njékungi-ti joo tana kɪ ngon mangi bè, njékungi-ti mutə rəmə takəm-é tana kɪ takəm dow ə njékungi-ti sɔ lé tana kí yəl soro kí ɿ kɪ bagi-é taá kin bè. ⁸ Njékiskəm-je kí sɔ lé, n̄a-n̄a ya bagi-é ra məkɛ-məkɛ ə kəm-dé rusi rɔ-dé lay. Ndɔɔ-je kɪ kada-je adi dɔkadi lay ya 'panè: Njèkaa njay, Njèkaa njay, Njèkaa njay kí to 'Babe Lubə kí Njètɔgi-je lay kí to Njèkisi kete low rəm, Njèkisi ɓone rəm, ɓá kí a ree rəm tɔ.

⁹ Njèkisi dɔ kalikɔɔbe-ti kí to njèkisi kɪ dɔ ɓal-ɓal lé, loki njékiskəm-je kí sɔ lé, d'a kɔsi gaji-é, d'a kulə rifa dɔ-é-ti, d'a ra-é oiyo rəmə, ¹⁰ 'ngatɔgi-je kí kɔrjoo gidi-é sɔ d'a tɔɔ burmba nangi n̄ɔ njèkisi dɔ kalikɔɔbe-ti lé, d'a kɔsi dɔ-dé nangi n̄ɔ njèkisi kɪ dɔ ɓal-ɓal-ti lé ə d'a kungi jɔgi ngar-je lə-dé nangi n̄ɔ kalikɔɔbe-ti lé ə d'a pa panè: ¹¹ I asi gaki, 'Babe Lubə lə-ji, kadi kɔsgaji kɪ rifa, kɪ tɔgi to 'lə-i, kdɔtalə né-je lay ya to i ɓá 'ra-dé ə to mɛɛ ndigi lə-i kadi né-je kinlé tɔ, beɓa i 'ra-dé-né.

† 4:5 4:5 a Ntd 8:5; 11:19; 16:18; b Ntd 1:4

5

Ta kí sɔbì dɔ ngonbatì kí taa mbete kí 'tɔsì k̀ì pɔ̀ lo siri

¹ Go-tì, m'oo njèkisi dɔ kalikɔbe-tì lé uwə mbete jikɔl-é-tì. Mbete lé, 'ndàngì ta gidi-tì rəm, mɛɛ̀-é-tì rəm, b́á 'tɔsì pɔ̀-tì lo siri 'tɪ̀nə-né ta-é. ² B́á m'oo malayka kí tógi-é n̄a pa ta k̀ì ndi-é kí boy-boy panè: N̄á b́á asì gaki kadi kəsi pɔ̀-je kí 'tɪ̀nə-né ta mbete kinlé ə tɛɛ̀ mɛɛ̀-é wa?

³ Ngà dow kí dɔrɔ-tì, əse dɔnangi-tì nè əse gin nangi-tì kí asì kadi tɛɛ̀ mbete kin ə oo né kí mɛɛ̀-é-tì ya goto. ⁴ Bɛb́a m̄a m'nɔ̀ n̄a, kɔɔ dow kí asì gaki kadi tɛɛ̀ mbete lé ə oo né kí mɛɛ̀-é-tì ya goto. ⁵ Rəmə dow káre kí dan 'ngatógì-je-tì idə-m panè: «'Nɔ̀ all!» 'Oo, bɔl kí gin koji-tì lə Juda, ɛ̀ kí to kí gin koji-tì lə ngar Dabidi tətì rɔ kɔɔ kadi kəsi pɔ̀ kí 'tɔsì mbete-tì lo siri 'tɪ̀nə-né ta-é lé ə tɛɛ̀ mɛɛ̀-é tɔ.

⁶ Rəmə m'oo ngonbatì kí tana ngonbatì kí 'tɔl-é b̀è, ɔ̀ k̀ì nja-é taá dana bapì mbunə kalikɔbe-tì, k̀ì njékiskəm-je kí sɔ, k̀ì mbunə 'ngatógì-je-tì. Ngonbatì lé, gajì-é ra siri, b́á kəm-é ra siri tɔ. Kəm-é-je kí siri lé to ndil-je lə Lubə kí siri kí Lubə ulə-dé lo lay kí dɔnangi-tì nè. ⁷ Ngonbatì lé ɔ̀tì ree taa mbete kí jikɔl njékisi dɔ kalikɔbe-tì lé. ⁸ Loki ngonbatì taa mbete lé rəmə, njékiskəm-je kí sɔ rəm, 'ngatógì-je k̀ì kɔrjoo gidi-é sɔ lé 'səbì takəm-dé nangi nɔ̀-é-tì. N̄á-n̄á ya uwə kunduməngrə-je k̀ì kòbì lɔr-je ji-é-tì ji-é-tì. Kòbì lɔr-je kinlé, ubì kí ətì majì rusì mɛɛ̀-é njì-njì. Ubi kí ətì majì kinlé, to ta-je kí njékaa njay-je d'isì 'pa k̀ì Lubə. ⁹ Njékiskəm-je kí sɔ, k̀ì 'ngatógì-je lé d'usì pa kí sigì panè: I asì gaki kadi 'taa mbete lé 'kəsi pɔ̀ kí 'tɪ̀nə-né ta-é lé ə 'tɛɛ̀ mɛɛ̀-é, kɔɔ ta lə gin koji-je lay kí dɔnangi-tì nè, k̀ì gin dow-je lay kí ndɔ̀ ta lə-dé tò gay-gay, i b́á

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì d̀o-é 5:10 13 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì d̀o-é 6:4

dow-je 'tɔl-i adi məsi-i gangi d̀o-dé adi Lubə. ¹⁰†Dɛ̀ lé, i 'təl-dé adi 'to gin ngar rəm, 'to njégugnə-je kí njérakullə lə Lubə rəm, adi d'a kɔ̀bɛ̀ d̀o dow-je-ti kí d̀onangi-ti nè.

¹¹ Loki m'gɔ̀ lo rəmə, m'oo ndi kosi malayka-je kí kər-dé to budoḡi-dḡi nja n̄a-n̄a 'gəə d̀o kalikɔ̀bɛ̀, k̀ì d̀o njékiskəm-je, k̀ì d̀o 'ngatɔ̀ḡi-je lé. ¹² Dɛ̀ 'pa ta k̀ì ndi-dé kí boy-boy 'panè: Ngonbati kí ndokí 'tɔl-é lé, ɛ̀ asi gaki kadi tɔ̀ḡi, k̀ì nékingə, k̀ì gosi, k̀ì rɔ̀nga, k̀ì kɔ̀sgaji, k̀ì riɓa, k̀ì tɔ̀y, lay to 'liə.

¹³ Rəmə m'oo ndi né-je lay kí Lubə ra-dé dɔ̀rɔ̀-ti, k̀ì d̀onangi-ti, k̀ì gin nangi-ti, k̀ì dan babo-ti, k̀ì né-je lay ya 'panè: Tɔ̀y, k̀ì kɔ̀sgaji, k̀ì riɓa, k̀ì tɔ̀ḡi, to 'lə njékisi d̀o kalikɔ̀bɛ̀-ti rəm, to 'lə Ngonbati ya k̀ì d̀o ɓal-ɓal.

¹⁴ Rəmə njékiskəm-je kí sɔ̀ lé 'panè: Amɛ̀n! ə 'ngatɔ̀ḡi-je lé, 'tosi məkəji-dé nangi ɓá d'osi d̀o-dé nangi n̄ɔ̀ njékisi d̀o kalikɔ̀bɛ̀-ti dɛ̀ k̀ì ngonbati.

6

Ngonbati kəsi né kí mɛ̀kɛ̀ kí dɔ̀say kí 'tiɲə-né ta mbete

¹ Loki m'oo lo rəmə, pɔ̀ kí 'tosi mbete-ti lo siri 'tiɲə-né ta-é lé, Ngonbati kəsi kí káre dan-ti ə m'oo ndi kí káre dan njékiskəm-je kí sɔ̀ pa ta adi ndi-é ɓa titi ndàngi ndi bè panè: 'Ree! ² Beɓa m'oo lo rəmə, m'oo sində kí nda ə njékal-é uwə mandangi ji-é-ti, d'adi-é jɔ̀ḡi ngar, ɛ̀ ɔ̀w kí njètətrɔ̀ kɔ̀ tətɪ rɔ̀.

³ Loki Ngonbati kəsi pɔ̀ kí njèkungi-ti joo kí 'tiɲə-né ta mbete lé rəmə, m'oo ndi njékisi kəm kí njèkungi-ti joo panè: 'Ree. ⁴ Rəmə sində kí rangi kí kər titi-n̄a k̀ì pər bè

† 5:10 5:10 Ntd 1:6

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 6:5 14 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 6:11

tɛɛ ɔ njèkal-é ingə tógi kadi un-né lapiya kɔgi dɔnangi-ti, kɔ kadi dow-je 'tijə mindi-nɔ; ɔ d'adi-é kiyəɔ kí ngal.

⁵ Loki Ngonbati kəsi pɔ kí njèkungi-ti mutə kí 'tiŋə-né ta mbete lé rəmə, m'oo ndi njèkisi kəm kí njèkungi-ti mutə panè: 'Ree! Beɓa m'oo lo rəmə, m'oo sində kí ndul. Njèkal-é uwə né mbɔji kɔy-né ji-é-ti. ⁶ Go-ti, m'oo ká né ɓa dan njékiskəm-je-ti kí sɔ lé titi kì ndi dow bè panè: Gemɛ kɔɔ káre lé, là-é asi kəm là kullə kí ndɔ káre, ɔ tɔy kɔɔ káre lé, là-é asi kəm là kullə kí ndɔ káre, ngà ubi-je kì man nduu rəmə, ɔdi rɔ al.

⁷ Loki Ngonbati kəsi pɔ kí njèkungi-ti sɔ kí 'tiŋə-né ta mbete lé rəmə, m'oo ndi njèkisi kəm kí njèkungi-ti sɔ panè: 'Ree! ⁸ Beɓa m'oo lo rəmə, m'oo sində mɔsi ɔ njèkal-é ri-é lə koy ɔ lo kí koó ɓá to njédan-é. 'Gangi dow-je kí dɔnangi-ti lo sɔ ɔ d'adi-dé dɔbi-é káre kadi d'ow kì tógi dɔ-ti, kɔ kadi 'tɔl dow-je kì kiyəɔ rəm, kì ɓo rəm, kì yokosi rəm, ɓá kadi d'adi dɔ-je kí wale kí dɔnangi-ti nè 'tɔ-dé 'tɔl-dé rəm tɔ.

⁹ Loki Ngonbati kəsi pɔ kí njèkungi-ti mɔ kí 'tiŋə-né ta mbete lé rəmə, dow-je kí 'tijə mindi-dé kɔ ta lə Lubə rəm, kɔ ta liə kí 'pa d'adi dow-je rəm lé, m'oo-dé gin logugi né-ti. ¹⁰ De 'tur kɔɔl kì ndi-dé kí boy-boy 'panè: Ngar kí njékaa njay, kí njéra né kí tɔgrɔ-ti, i 'isi kósi bè lé, kàdì ban ɓá 'a gangta kí njururu ɔ 'a dalba məsi-ji dɔ dow-je-ti kí dɔnangi-ti nè wa? ¹¹ Beɓa d'adi nɔ-nɔ ya kubì kí ngal kí nda-nda ɔ d'idə-dé 'panè kadi d'ilə mɛɛ-dé dɔ madi-é-ti kaglo sɛ ɓəy, kɔ kadi madkullə-je lə-dé kì ngankɔ-dé-je kí d'a tɔl-dé titi-nɔ sə-dé bè lé kɔr-dé asi ɓəy ɓane.

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 6:12 15 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 7:4

¹² †Loki m'oo lo rəmə, m'oo kí Ngonbati kəsi pɔ̀ kí njəkungɪ-ti mɛkɛ́ kí 'tin̩ə-né ta mbete lé rəmə, dɔnangi yəki ɸuki-ɸuki rəm, kàd̀ì təl ndul ndi-ndi rəm, kubru nay lay ya titi-n̩ə k̀ì məsi bè rəm, ¹³ ɸá kərwəɪ-je kí dɔr̩-ti 'tusi nangi titi-n̩ə k̀ì kote kí yəlbo yəki-é n̩ə adi kandi-é kí ɸəsrə ur nangi wuki-wuki kin bè. ¹⁴ †Dɔr̩ kəw rɔ-é titi-n̩ə kí dow ɸir-né mbete bè ə mbal-je k̀ì dɔgore lo-je kí dan ba-ti lay ya 'ngəsi d'in̩ə lo k̩-dé kí kete. ¹⁵ Ngar-je kí dɔnangi-ti, k̀ì dow-je kí boy-boy, k̀ì 'boy-je lə asgar-je, k̀ì njénékingə-je, k̀ì njétógi-je, lay k̀ì ɸə-je, k̀ì dow-je kí d'isi dow dɔ rɔ-dé, 'ɸɔyɔ rɔ-dé bole mbal-je-ti, k̀ì mbun̩ə mbal-je-ti. ¹⁶ †ə d'idə mbal-je 'panè: 'Tusi dɔ-ji-ti ə 'ɸɔyi-ji takəm njékisi dɔ kalikɔɸe-ti, k̀ì ta wɔngi-ti lə Ngonbati. ¹⁷ Kdɔ ndɔ kí boy k̀ì to ndɔ wɔngi lə-dé lé ree ngá, ə ná ɸá à k̩ gərərə ta-ti wa?

7

Ta kí sɔbi dɔ dow-je lə Lubə

¹ Go né-je-ti kinlé, m'oo malayka-je sɔ d'ə taá kum dɔnangi-ti kí sɔ. Dɛ d'ɔgi yəl-je kí sɔ kí dɔnangi-ti, kdɔ kad̩i yəl ulə dɔnangi-ti al rəm, dɔ babo-ti al rəm, ɸá kad̩i ulə dɔ kagi-ti mad̩i al rəm tɔ. ² Rəmə m'oo malayka kí rangi kí ɪ k̀ì lo kubə kàd̀ì-ti uwə pɔ̀ lə Lubə kí njékisi kəm ji-é-ti. ɛ pa ta k̀ì ndi-é kí boy idə-né malayka-je kí sɔ kí Lubə adi-dé tógi kad̩i 'ra dɔnangi, k̀ì babo maji al lé panè: ³ ɔdi rɔ dɔnangi al, ɔdi rɔ babo al, ɸá ɔdi rɔ kagi-je al rəm, ya sar kad̩i j'tosi pɔ̀ n̩ə ngannjékullə-je-ti lə Lubə lə-ji m̩k̩i tá. ⁴ Dow-je kí gin koji-ti lə Israyel lay kí 'tɔsi pɔ̀ n̩ə-dé-ti lé, m'oo

† 6:12 6:12 a Ntd 11:13; 16:18; b Mat 24:29; Mar 13:24,25; Luk 21:25 † 6:14
6:14 Ntd 16:20 † 6:16 6:16 Luk 23:30

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì d̀o-é 7:5 16 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì d̀o-é 7:12

ndi dow gangi k̀or-dé asi budoḡi lo bu k̀ì k̀orso gidi-é so (144.000):

⁵ Gin koji-ti lə Juda lé, dɛ́ kí 'tɔsi pɔ̀ nɔ̀-dé-ti 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Rubɛ́ 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Gadi 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

⁶ gin koji-ti lə Ajɛr 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Néptali 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Manase 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

⁷ gin koji-ti lə Simiyɔ̀ 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Lebi 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Isakar 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

⁸ gin koji-ti lə Jabulɔ̀ 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Jojepi 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo,

gin koji-ti lə Benjamɛ́ dɛ́ kí 'tɔsi pɔ̀ nɔ̀-dé-ti 'ra budoḡi lo dɔḡi gidi-é joo.

⁹ Go né-je-ti kinlé, m'oo kosi dow-je kí 'tò nduy-nduy kí dow à kasi tidə-dé al. Dow-je kinlé, 'to gin dow-je lay kí dɔnangi-ti nè, k̀ì dow-je lay kí ndɔ̀ta-je lə-dé t̀ò gay-gay d'a ǹò kalikɔ̀be-ti k̀ì ǹò Ngonbati-ti, k̀ì kubi-je kí ngal kí nda r̀o-dé-ti r̀əm, b́á d'uwə mbi kagi tan ji-dé-ti r̀əm t̀ɔ̀*. ¹⁰ Dɛ́ 'pa ta k̀ì ndi-dé kí boy-boy 'panè: Lubə lə-ji kí isi d̀o kalikɔ̀be-ti dɛ́ k̀ì Ngonbati b́á 'to njirə kaji lə dow-je. ¹¹ Malayka-je lay, k̀ì 'ngatɔ̀ḡi-je, k̀ì njékiskəm-je kí s̀o, d'ilə-nə 'gəə d̀o kalikɔ̀be lé sipi. Dɛ́ d'ɔsi d̀o-dé nangi ǹò kalikɔ̀be-ti lé ə d'ɔsi gaji Lubə ¹² 'panè: Amɛ̀n! T̀óy, k̀ì kɔsgaji, k̀ì gosi, k̀ì oiyo, k̀ì rifa, k̀ì t̀óḡi, k̀ì rɔnga to 'lə Lubə lə-ji kí njèkisi k̀ì d̀o b́al-b́al. Amɛ̀n!

* ^{7:9} ^{7:9} Mbi tanlé, d'uwə ji-dé-ti d'ɔsi-né né kəm dow-ti kí ra né dingəm əse kəm dow-ti kí ra né kí maji n̄.

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 7:13 17 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 8:4

¹³ Beba kí káre dan 'ngatɔ́gi-je-ti lé un ta dɔ́ji-m panè: Dɛ́ kí d'á k̀ì kubi-je kí ngal kí nda rɔ-dé-ti kinlé 'to ná-je wa? ɔ́ d'í rá b́á 'ree wa? ¹⁴ †M'ilə-é-ti m'panè: 'Ba-m, né-je kinlé i 'gə gɔw. Beba ɛ́ təl ilə-m-ti panè: To dɛ́ kí d'í ta k̀ɔ́-ti kí dum nati. Dɛ́ 'togi kubi-je lə-dé kí ngal ə 'tulə dan məsi ngonbati-ti d'adi nda mbəy-mbəy. ¹⁵ Gin-é kin b́á d'á-né nɔ́ kalikɔ́be-ti lə Lubə 'pol-é-né ndɔɔ-je k̀ì kada-je mɛɛ kəy-ti liə. Rəmə njəkisi dɔ kalikɔ́be-ti lé ra kəy liə dɔ-dé-ti; ¹⁶ adi bɔ à ra-dé al rəm, kundə man à ra-dé al rəm, kàdì à kɔsi-dé al rəm, b́á lo à tungə-dé al rəm tɔ. ¹⁷ Kdɔtalə Ngonbati kí á daná lo kalikɔ́be-ti lé, b́á à to njèkul-dé, à kɔw sə-dé ta man kɛnɛnɛ-je-ti kí to man kiskəm rəm, b́á Lubə ya à bɔr man nɔ́ kəm-dé-ti kɔgi ndɔy-ndɔy rəm tɔ.

8

Ngonbati kəsi pɔ́ kí njèkungi-ti siri kí 'tiɲə-né ta mbete

¹ Loki ngonbati kəsi pɔ́ kí njèkungi-ti siri kí 'tiɲə-né ta mbete lé rəmə, lo tò ndingì dɔrɔ-ti ya à kasi ngan kàdì kɔrmutə-je bè. ² Go-ti, m'oo malayka-je siri d'á takəm Lubə-ti ə d'adi-dé təbi mbanga siri tɔ.

³ Bá malayka kí rangi ree á logugi né-ti k̀ì gajibi kí ra k̀ì lɔr ji-é-ti adi to gajibi ró nɔ́kagi kí ɔ́ti maji; nɔ́kagi-je kí ɔ́ti maji-maji lé, d'adi-é n̄á kadi ró logugi né-ti* kí 'ra k̀ì lɔr nɔ́ kalikɔ́be-ti kɔ kadi sa-é suu ɔw nɔ́ Lubə-ti nati k̀ì ta-je kí njékaa njay-je lay 'pa siə-siə. ⁴ Nɔ́kagi-je

† 7:14 7:14 Mat 24:21; Mar 13:19 * 8:3 8:3 Logugi né ra gin joo. Ẹ́ kí gin káre to lo ró dɔ́-je ə ɛ́ kí gin káre to lo ró nɔ́kagi-je kí ɔ́ti maji tɔ. Ẹ́ kí nè kinlé to lo ró nɔ́kagi-je kí ɔ́ti maji ya par (Tɛ́t 30:1).

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 8:5 18 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 8:12

kí ɔ̀tì majì kí tò jì malayka-tì lé, sa-é suu ɔ̀w ǹɔ̀ Lubə-tì nati k̀ì ta-je kí njékaa njay-je d'isi 'pa k̀ì Lubə lé.
⁵ † Malayka un gajibi ɔ̀ ɔ̀y yalpər kí logugi né-tì lé ungi mɛɛ-é-tì rusi, ɓá bi ilə dɔ̀nangi-tì adi ká né ɓa titi ndi dow-je bè rəm, ndi ndàngi rəm, ndi təl rəm, ɓá dɔ̀nangi yəki rəm tɔ.

⁶ Rəmə malayka-je kí siri kí d'uwə təbi mbanga siri jì-dé-tì lé, 'ra rɔ-dé kɔ́l.

Ta kí sɔ̀bi dɔ̀ təbi mbanga-je kí mɛkɛ́ kí dɔ̀say

⁷ Malayka kí dɔ̀say kɔ́l təbi mbanga rəmə, kɔ̀si, k̀ì pər kí 'pote nati k̀ì məsi ɓá d'ungi dɔ̀nangi-tì, adi kinə dow kay dɔ̀nangi lo mutə rəmə pər ɔ̀ kí gin káre lay k̀ì kagi-je kí titi ɔ̀ wale-je kí mbəl lay ya pər ɔ̀ rəm tɔ.

⁸ Malayka kí njəkungi-tì joo kɔ́l təbi mbanga rəmə, né kí titi-n̄a k̀ì mbal kí boy kí ɔ̀ pər bè ya d'itə d'ilə dan babo-tì, adi kinə dow kay tati babo lo mutə rəmə, kí gin káre təl məsi, ⁹ adi né-je lay kí Lubə ra-dé adi d'isi-tì kí 'to né-je kí 'taa koo lé, d'oy lay, ɓá bato-je lay ya kinə dow kay lo mutə rəmə, kí gin káre tuji kɔ̀gi lay tɔ.

¹⁰ Go-tì, malayka kí njəkungi-tì mutə kɔ́l təbi mbanga rəmə, kərwə̀j̄́ kí boy ɔ̀ dɔ̀ra-tì ɔ̀ pər bilim-bilim titi-n̄a k̀ì pər ngəl bè usi dan ba-je-tì, k̀ì kəm kɛ̀nɛ̀nɛ̀-je-tì, adi kinə dow kay ba-je lay k̀ì kəm kɛ̀nɛ̀nɛ̀-je lo mutə rəmə, kərwə̀j̄́ lé un tati-é kí gin káre lati-lati. ¹¹ Kərwə̀j̄́ kinlé, ri-é lə «Dil», adi man-je lay ya kinə dow kay lo mutə rəmə, kí gin káre ati kangi-kangi toki kadi dil bè ɔ̀ dow-je n̄a ya kí d'ay man-é lé, kati-é tɔl-dé.

¹² Malayka kí njəkungi-tì sɔ̀ kɔ́l təbi mbanga rəmə, 'kay kadi, k̀ì n̄ay, k̀ì kərwə̀j̄́-je lo mutə ɔ̀ kí gin káre tuji usi dɔ̀-tì, adi ɛ́ kí tuji usi dɔ̀-tì lé usi til, ɓá 'kay ndógi

† 8:5 8:5 Ntd 11:19; 16:18

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 8:13 19 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 9:11

lə lo kí kada əse ndógi lə lo kí ndɔɔ lo mutə rəmə, kí gin káre təl lo kí ndul ndi-ndi.

¹³ Loki m'oo lo rəmə, m'oo soro nar kadi dɔɔɔ-ti bá pa ta k̀ì ndi-é k̀ì boy-boy panè: «Tuji éni! Tuji éni! Tuji à kusi dɔ dow-je kí dɔnangi-ti, kdɔtalə təbi mbanga-je kí rangi n̄ay kadi malayka-je kí mutə d'a kól kadi ba b̄əy.»

9

¹ Malayka kí njèkungi-ti m̄i kól təbi mbanga rəmə, m'oo kərwəi káre i dɔɔɔ-ti usi dɔnangi-ti nè. D'adi-é lakere ta bolebe kí s̄y-é goto. ² E tɛɛ̀ ta bolebe kí s̄y-é goto lé rəmə, sapər tɛɛ̀-ti titi-n̄a k̀ì sapər mbo bè adi uti kəm kàd̄i, k̀ì lo kí taá adi lo ndul ndi-ndi. ³ 'Bete-je 'tɛɛ̀ dan sapər-ti kinlé 'sane-n̄a dɔnangi-ti ə d'adi-dé tógi kí titi-n̄a k̀ì tógi jinə-je kí dɔnangi-ti bè. ⁴ D'idə-dé kadi 'ra wale-je kí dɔnangi-ti, k̀ì kam-je, k̀ì kagi-je maji al al, ngà dow-je kí p̄ɔ lə Lubə goto n̄ɔ-dé-ti ya par bá kadi 'ra-dé maji al. ⁵ D'adi-dé tarəbi kadi tɔl dow-je kinlé al, ngà kadi d'adi-dé k̄ɔ ya asi n̄ay m̄i ə k̄ɔ kí d'a kadi-dé lé, à to-dé titi-n̄a k̀ì to jinə kí tugə dow kin bè. ⁶ Mɛɛ̀ ndɔ-é-je-ti kinlé, dow-je d'a sangi koy ya, ngà d'a kingə-é al. Dow-je d'a ndingə koy, ngà koy à kay-dé k̄a rəbi ko n̄u.

⁷ 'Beté-é-je kinlé, 'titi-n̄a k̀ì sində-je kí 'tulə néɔ-je rɔ-dé-ti k̄ɔ kɔw-né rɔ-ti kin bè. Né tɔ dɔ-dé-ti titi-n̄a k̀ì jɔgi ngar kí 'ra k̀ì lɔr bè ə takəm-dé titi-n̄a k̀ì takəm dow-je bè. ⁸ Bəl dɔ-dé titi-n̄a k̀ì bəl dɔ dené-je bè ə ngangí-dé titi-n̄a k̀ì ngangí bɔɔl-je bè. ⁹ Kàd̄i-dé titi-n̄a k̀ì ngowla kɔn kadi asgar-je ə ká bagi-dé ba titi-n̄a k̀ì ká posi-je kí sində rɔ-je n̄a d'ay-né ngodi k̀ì ta rɔ-ti kin bè. ¹⁰ Mɔngi-dé titi-n̄a k̀ì mɔngi jinə-je bè ə ta mɔngi-dé ati njɛl-njɛl tɔ. ə mɔngi-dé lé bá tógi k̀ì kadi d'adi-né k̄ɔ dow-je n̄ay m̄i lé tɔ-ti. ¹¹ Ngar kí njèkɔbe dɔ-dé-ti

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 9:12 20 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 9:20

to malayka kí njèkà ta boleɓe-ti kí sɔy-é goto. Malayka kinlé, ri-é kí ta əbrə to Abaddɔ ə 'ɓa-é Apoliyɔ k̀ì ta Grèkì tɔ.

¹² Tuji kí dɔsɔy tɔy ngá. 'Oo, tuji-je kí rangi joo à ree go-ti nɔɔ ɓəy.

¹³ Malayka kí njèkungi-ti mɛkɛ kól təbi mbanga rəmə, m'oo ndi dow ɓa gajì dɔ-je-ti kí ra sɔ kí to gajì dɔ-je kí logugi né-ti kí 'ra k̀ì lɔr adi tò nɔ Lubə-ti. ¹⁴ Ə dow kí m'oo ndi-é lé, idə malayka kí njèkungi-ti mɛkɛ kí ɔw k̀ì təbi mbanga lé panè: 'Tuti malayka-je kí sɔ kí 'tilə-dé sil dan ba Eprati-ti. ¹⁵ Ə malayka-je kí sɔ kí d'isi dɔ nja-dé-ti kɔ dɔkadi-é, k̀ì ndɔ-é, k̀ì nɔy-é, k̀ì ɓal-é kinlé, 'tuti-dé kadì kinə dow kay dow-je lo mutə rəmə, d'a tɔl dɛ kí gin káre lay. ¹⁶ Beɓa asgar-je kí njékal sində-je lé kɔr-dé ra ɓudɔgi-dɔgi nja nɔ-nɔ lo joo. 'Gangi kɔr-dé adi m'oo. ¹⁷ Beɓa mɛɛ né-ti kí ra-m titi-nɔ k̀ì nɔ̀ bə lé, m'oo sində-je kí njékal-dé-je 'tulə ngɔwla kɔn kadì asgar-je rɔ-dé-ti, ɓal-é titi-nɔ k̀ì pər bə rəm, titi-nɔ k̀ì ɓal dɔrɔ bə rəm, ɓá titi-nɔ k̀ì bumati bə rəm tɔ. Dɔ sində-je lé titi-nɔ k̀ì dɔ ɓɔl-je bə ə pər, k̀ì sapər, k̀ì yalpər tɛɛ ta-dé-ti. ¹⁸ Kinə dow kay dow-je lo mutə rəmə, yokosi-je kí gin mutə kinlé, tɔl dɛ kí gin káre lay. Yokosi-je kí mutə lé to pər, k̀ì sapər, k̀ì yalpər kí tɛɛ ta sində-je-ti lé. ¹⁹ Kɔ dɔ sində-je lé d'ɔw k̀ì tɔgi ta-dé-ti rəm, ɓá mɔngi-dé-ti rəm; mɔngi-dé titi-nɔ k̀ì li-je bə ə dɔ-dé tò mɔngi-dé-je-ti lé, adi dɔ-dé-je kinlé ɓá d'adi-né k̀ì dow-je.

²⁰ Ndəgi dow-je kí yokosi-je kin tɔl-dé al lé, d'inə panjiyə-dé kí sɔbi dɔ kullə ra-dé-je lé kɔgi al; dɛ d'ɔsi dɔ-dé nangi nɔ̀ ndil-je-ti kí maji al, k̀ì nɔ̀ magi-je-ti kí 'ra k̀ì ji-dé kí to lɔr-je, k̀ì ngɔwla-je, k̀ì 'ningəkasi-je, k̀ì

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 9:21 21 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 10:8

ər-je, k̀ì kagi-je ɓá 'ra lé ya par-par. Magi-é-je kinlé, kəm-dé oo lo al rəm, mbi-dé oo ta al rəm, ɓá 'nɲiyə al rəm tɔ.
21 Dow-je kinlé, panɲiyə-dé-je kí maji al maji al kí sobi dɔ tɔl dow-je, k̀ì ra kugə-je, k̀ì ra kaya-je, k̀ì ɓogi-je kinlé dɛ 'tusi d'ɲə kɔgi al.

10

Ngon mbete kí d'adi Jə

¹ M'oo malayka kí rangi kí njètógi, kí ulə kilndi rɔ-é-ti toki kubi bè ɲ dɔrɔ-ti ree rəmə, gangmal gəə dɔ-é ə takəm-é ɔ̄ njoy-njoy titi kàdì bè, ɓá nja-é-je titi-nɔ̄ ndɔ pər kí tɛɛ bilim-bilim kin bè tɔ. ² Uwə ngon mbete káre kí 'tɛɛ mɛɛ-é-ji-é-ti. Ɛ̄ ilə nja-é kí k̀ɔl dɔ babo-ti ə nja-é kí gəl dɔnangi-ti, ³ rəmə ra né k̀ì ndi-é kí boy titi ɓɔl kí ijə rɔ kin bè. Loki ɛ̄ ra né k̀ì ndi-é kí boy bè lé, ndangi ndi ɓa lo siri adi m'oo.

⁴ Beɓa loki ndi ndangi lo siri tana bè lé, m'oo ta-ti adi m'ɔw k̀ì ndangi mbete-ti rəmə, m'oo ndi dow ɓa dɔrɔ-ti idə-m panè: Ta kí ndi ndàngi lo siri ɓá 'oo kinlé, i 'ngəm mɛɛ-i-ti ɓi i 'ndàngi mbete-ti al.

⁵ Rəmə malayka káre kí kete m'oo-é ɔ̄ taá ilə nja-é káre dɔ babo-ti ə ilə kí káre dɔnangi-ti lé, un jikɔl-é kí taá dɔrɔ-ti; ⁶ ngá ɓá ubi rɔ-é k̀ì ri njèkisi k̀ì dɔ ɓal-ɓal kí to njèra dɔrɔ k̀ì né-je kí mɛɛ-é-ti, njèra dɔnangi k̀ì né-je kí tɔ-ti, njèra babo k̀ì né-je kí titi. Ɛ̄ ubi rɔ-é panè: Dow à ngəbi kaglo kí rangi al ngá! ⁷ Ngà mɛɛ ndɔ-ti kí ndi malayka kí njèkungi-ti siri à ɓa ə loki ɛ̄ à kisi dɔ nja-é-ti kɔ kól təbi mbanga lé rəmə, né-je lə Lubə kí tɔ lo ɓɔyɔ-é-ti lé, à ra-né, titi kí ɛ̄ ilə-né mbɛ Poyta kí Maji kete adi ngannjékullə-je liə kí 'to njépata-je kí ta-é-ti.

⁸ Go-ti rəmə, ndi dow kí m'oo dɔrɔ-ti lé pa sə-m ta rangi ɓəy panè: 'ɔw 'taa ngon mbete kí 'tɛɛ mɛɛ-é kí tɔ

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 10:9 22 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 11:3

ji malayka-ti kí a taá b́a ilə nja-é káre dɔ babo-ti ə ilə kí káre dɔnangi-ti kinlé. ⁹Loki m'isi m'ɔw kí rɔ malayka-ti lé, m'idə-é m'panè n'adi-m ngon mbete lé. Beba ɛ idə-m panè: 'Taa 'uso. Ngon mbete kinlé, mɛɛ-i-ti rəmə, à kati kangi-kangi, ngà ta-i-ti b́a à nəl titi-nə kì ubi toji bè. ¹⁰M'taa ngon mbete kí ji malayka-ti lé m'uso. Ta-m-ti nè lé, nəl titi-nə kì ubi toji bè, ngà loki m'uu kəy rəmə, lo kí mɛɛ-m-ti ati kangi-kangi.

¹¹Go-ti, d'idə-m 'panè: Tò kadi i 'pa ta kí ta Lubə-ti rangi ya b́əy kɔ kilə-né ta dɔ gin dow-je-ti lay kí dɔnangi-ti nè, kì gin dow-je kí ndɔta-je lə-dé tò kí gay-gay rəm, b́a ngar-je rəm tɔ.

11

Dow-je kí joo kí njépata dɔ né-ti kì d'oo kì kəm-dé ə dɔ ta-ti kí d'oo kì mbi-dé rəm

¹Go-ti, d'adi-m tuwətɔgi kí titi-nə kì kagi mbɔji ngal né bè ə d'idə-m 'panè: «I taá 'mbɔji kəy lə Lubə rəm, 'mbɔji logugi né rəm, b́a 'tidə kɔr dow-je kí d'isi mɛɛ-é-ti d'isi d'ɔsi dɔ-dé nangi nɔ Lubə-ti rəm tɔ. ²†Ngà lo kí takəy-ti lə Lubə rəmə, 'mbɔji al, inə adi tò; kɔɔtalə d'adi dow-je kí 'to dow-je lə Lubə al, adi b́ebo lə Lubə kí to b́ebo kí aa njay lé, dɛ d'a mbəjrə kì nja-dé nay kɔrsɔ gidi-é joo.»

³«Mə Lubə, m'a kullə dow-je lə-m joo kí njéka lo né-ti koo kì kəm-dé kí d'ulə kubi ndingəndoo rɔ-dé-ti, kɔ pa-né ta kí ta-m-ti ndɔ b́udɔgi gidi-é joo kì kɔrmekɛ (1.260).»*

† 11:2 11:2 Luk 21:24 * 11:3 11:3 Ndɔ kí b́udɔgi gidi-é joo kì kɔrmekɛ lé to nay kɔrsɔ gidi-é joo, adi to b́al mutə kì nay mekɛ ('Ndó Ntd 11:2; 12:6,14).

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 11:4 23 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 11:12

⁴ Njépata-je kí ta Lubə-ti kí joo kinlé, 'to kagi olibiye-je kí joo, bá 'to kagnaɗ lampi-je kí joo kí njéka takəm 'Ba njédɔnangi-ti. ⁵ Kinə dow ndigi ra sə-dé né kí maji al rəmə, pər tɛɛ ta-dé-ti ɔ̀ njéba-je lə-dé ruki-ruki. Bè ya, dow kí ndigi ra sə-dé né kí maji al rəmə, kadi koy kí bè kin ya dowbé oy. ⁶ Gangi ndɔ-je-ti kí d'a pa-né ta-je kí ta Lubə-ti kinlé, d'ow k̀ì tógi kadi d'uti kəm dɔɗa kɔɔ kadi ndi ədi al rəm, d'ow k̀ì tógi kadi d'adi man təl məsi rəm, bá d'ow k̀ì tógi kadi d'adi tuji-je kí gay-gay usi dɔnangi-ti rəm tɔ. Né-é-je kinlé, ndɔ kí mɛɛ-dé ndigi ya rəmə d'a ra-ra.

⁷ †Loki dɛ d'ilə mbɛ lə-dé gin-é gangi rəmə, da à tɛɛ bolebe-ti kí sɔy-é goto kɔɔ ree rɔ sə-dé ə tətɪ-dé rɔ rəm, bá à tɔl-dé rəm tɔ. ⁸ Nin-dé à tò ndaa lo-ti mɛɛ bebo-ti kí boy kí ndɔki 'bə 'Babe lə-dé kagdəsi-ti titi. 'Be kinlé, d'adi to takəm bebo sɔdɔm†, k̀ì dɔnangi Ejipti. ⁹ Gin dow-je lay kí dɔnangi-ti nè, k̀ì dow-je kí ndɔta lə-dé tò gay-gay lay ya d'a ree koo nin-dé lé bè-bè ya ndɔ mutə k̀ì dəbi ndɔ káre bi d'a ndigi kadi dow dubi-dé al. ¹⁰ Dow-je kí dɔnangi-ti nè d'a ra rɔnəl dɔ koy-dé-ti, d'a tilə kole, d'a kulə k̀ì kadkare kadi-nɗa kɔɔ kɔsi-né né kəm-nɗa-ti, kɔɔtalə njépata-je kí ta Lubə-ti kí joo kinlé d'adi dow-je k̀ì nɗa.

¹¹ Ngà loki ndɔ mutə k̀ì dəbi ndɔ káre kinlé à tingə rəmə, Lubə à kulə k̀ì koo kiskəm mɛɛ-dé-ti kadi d'a tɔsi ndəl k̀ì kɗa k̀ì nja-dé taá, kadi dow-je kí d'a koo-dé lé, bəl à kində bandi-dé gangi, ¹² rəmə njépata-je kí ta

† 11:7 11:7 Ntd 13:5-7; 17:8 † 11:8 11:8 Mɛɛ Kunmindɪ-ti kí Low lé sɔdɔm tɔji lo kí majal ɔ̀ be dɔ-ti ə Ejipti tɔji gin dow-je kí 'to njéba-je lə Israyel-je rəm, njépole magi-je rəm (Eja 1:9-10; Kgn 18-19).

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 11:13 24 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 11:19

Lubə-ti kí joo kinlé, d'a koo ndi dow à ɓa dɔɔɔ-ti kidə-dé panè: Ali ki taá nè! Rəmə dɛ d'a kal ki taá dɔɔɔ-ti dan kilndi-ti ə njéba-je lə-dé d'a koo go-dé lo kɔw dɔɔɔ-ti. ¹³ †ə tajinati nè ya dɔnangi à yəki kì tógi-é nɔ, adi kinə dow kay ɓebo kinlé lo dɔgi rəmə, kí gin káre tóti nangi lirim-lirim. Dɔnangi kí à yəki kinlé à ra kadi dow-je ɓudɔgi lo siri d'a koy. Ndəgi dow-je kí d'a nɔy lé, d'a ɓəl nɔ adi d'a kɔsgaji Lubə kí dɔɔɔ-ti.

¹⁴ Tuji kí njəkungi-ti joo dəə. Ngà, 'oo, tuji kí njəkungi-ti mutə ɔw ree ngɔsnè.

Ká təbi mbanga kí njəkungi-ti siri ɓa ɔr nɔ kɔɓe lə Kristi

¹⁵ Malayka kí njəkungi-ti siri kól təbi mbanga. Rəmə ndi dow-je ɓa boy-boy dɔɔɔ-ti panè: Kɔɓe kí dɔnangi-ti nè lé, 'təl-né d'adi 'Babe lə-ji ə d'adi Kristi, dow kí Lubə mbəti-é. Ɛ à kɔɓe kì dɔ ɓal-ɓal. ¹⁶ Rəmə 'ngatógi-je kí kɔrjoo gidi-é sɔ kí d'isi dɔ kalikɔɓe-je-ti lə-dé takəm Lubə-ti lé, 'tɔɔ burmba nangi ə d'ɔsi dɔ-dé nangi nɔ Lubə-ti, ¹⁷ 'panè: 'Babe Lubə kí njètógi-je lay, i kí 'to njəkisi kete low nɔ rəm, i ya 'to njəkisi ngɔsnè rəm, jɛ j'ra-i oiyo kdɔ i 'ɔji tógi-i kí nɔ adi i 'ində kɔɓe lə-i. ¹⁸ Wɔngi ra gin dow-je kí gay-gay kí dɔnangi-ti nè ə i kàrè wɔngi ra-i tɔ ngá, adi kaglo asi kadi 'gangi ta dɔ dow-je-ti kí d'oy ə kadi ugə dɔ-ji ngannjékullə-je lə-i kí 'to njépata-je kí ta-i-ti, kì njékaa njay-je, kì dow-je kí 'ɓəl-i, kì ngan dow-je, kì dow-je 'boy ə kadi i 'tɔɔ ko dow-je kí 'to njétuji dɔnangi.

¹⁹ †Rəmə takəy lə Lubə kí dɔɔɔ-ti tɛɛ ə sanduki liə kí to sanduki kulə noji nati kì dow-je tò mɛɛ kəy-ti liə lé tɔ. Go-ti, ká né ɓa titi ndi dow-je bè rəm, ndi ndangi

† 11:13 11:13 Ntd 6:12; 16:18 † 11:19 11:19 a Ntd 8:5; 16:18; b Ntd 16:21

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 12:1 25 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 12:10

rəm, ndi təl rəm, dɔnangi yəki rəm, b́á kosi gay n̄ rəm tɔ.

12

Ta kí sɔbi dɔ dené, k̀ì ngon, k̀ì dragɔ

¹ Nékoji kí t̀ò b̀əl n̄ tɛɛ dɔr̄-ti adi to dené kí ulə k̀adi rɔ-é-ti titi-n̄ k̀ì kubi b̀è, nja-é t̀ò dɔ n̄y-ti, ə kərwəi-je dɔgi gidi-é joo b́á to jɔgi ngar kí dɔ-é-ti. ² Ẹ ndan ngon ə ndo ra-é adi n̄ɔ boy-boy.

³ Nékoji kí rangi tɛɛ dɔr̄-ti, adi to ndəngrə dragɔ kí kər titi-n̄ k̀ì pər b̀è, dɔ-é *ra siri, gaji-é ra dɔgi ə dɔ-é-je kí siri lé ngan jɔgi ngar siri t̀ò-ti tɔ. ⁴ Kinə dow kay kərwəi-je kí dɔr̄-ti lo mutə rəmə, mɔngi-é ɔr kí gin káre lay ungi dɔnangi-ti. Dragɔ lé, a taá n̄ɔ dené-ti kí ɔw k̀ì kɔji ngon lé, kadi loki oji-é taá ya rəmə jè n'uso-é rum-rum. ⁵ Ẹ oji ngon kí dingəm, adi ngon kinlé, ɛ b́á à kɔbe dɔ gin dow-je-ti lay k̀ì gɔl ngowla ji-é-ti. ə ngon-é lé, Lubə un-é k̀ì rɔ-é-ti dɔ kalikɔbe-ti liə. ⁶ Beba dené lé ay ɔw diləlo-ti kí Lubə ra kete kɔɔ ta liə, kɔɔ kadi d'adi-é né uso-ti ndo bɔdɔgi gidi-é joo k̀ì kɔrmekɛ (1.260).†

⁷ †Rɔ usi dɔr̄-ti, adi Misəl dɛ k̀ì malayka-je liə 'rɔ k̀ì Dragɔ. Dragɔ dɛ k̀ì malayka-je liə 'rɔ sə-dé tɔ. ⁸ Ngà tógi-dé asi al adi 'tubə-dé kɔgi dɔr̄-ti. ⁹ †D'osi ndəngrə Dragɔ lé d'ilə-é, ɛ kí to bɔgə li, kí 'ba-é Sú rəm, Sat̄ rəm, kí to njəkədi dow-je kí dɔnangi-ti nè lay lé d'osi-é d'ilə-é dɔnangi-ti nè nat̄i k̀ì malayka-je liə.

¹⁰ Beba m'oo ndi dow ba boy dɔr̄-ti panè:
Kaglo kaji ree ngá!

* 12:3 12:3 Dragɔ lé to sú. Oo 12:9 † 12:6 12:6 Ndɔ kí bɔdɔgi gidi-é joo k̀ì kɔrmekɛ lé to n̄y kɔrsɔ gidi-é joo, adi to b́al mutə kí n̄y mekɛ ('Ndó Ntd 11:2; 12:14). † 12:7 12:7 Jud 1:9 † 12:9 12:9 Luk 10:18

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 12:11 26 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 12:18

kaglo tógi, k̀ì kɔ̀be lə Lubə lə-ji ree ngá!

Ɓá kaglo tógi lə Kristi‡ ree ngá!

Kdɔtalə njèkiləta dɔ ngankɔ̀-ji-je-ti kí njékadmɛɛ̀ lé,
d'ɔsi-é d'ilə-é nangi ngá!

Njèkilə ta dɔ-dé-ti nɔ̀ Lubə-ti ndɔɔ-je k̀ì kada-je lé,
d'ɔsi-é d'ilə-é ngá.

¹¹ Ngankɔ̀-ji-je 'təti-é rɔ̀ k̀ì takul məsi Ngonbati rəm, k̀ì takul ta lə Lubə kí dɛ̀ 'pa d'adi dow-je rəm, ɓá dɛ̀ 'ɓəl rɔ̀-dé al, adi lé asi kəm koy kàrè jè d'oy-né. ¹² Gin-é kin ɓá kadi sɔ̀i dɔra-je 'rai rɔ̀nəl ə kadi sɔ̀i njékisi dɔra-ti-je 'rai rɔ̀nəl tɔ̀! Tuji à kusi dɔnangi-ti k̀ì dɔ babo-ti! Kdɔtalə Sú risi nangi k̀ì rɔ̀-si-ti nɔ̀ɔ̀, k̀ì wɔ̀ngi mɛɛ̀-é-ti nj̄i-nj̄i, ɛ̀ gə́ kí kaglo liə n̄ay ndɛ̀ bè.

¹³ Loki Dragɔ̀ oo kí d'ɔsi-é d'ilə-é dɔnangi-ti lé, ɛ̀ ngɔ̀di go dené kí oji ngon kí dingəm lé tɔ̀. ¹⁴ Beɓa d'adi dené lé bagi soro kí boy joo kadi ī ɔ̀w-né diləlo-ti kəl lo-ti liə, lo-é-ti kin ɓá d'a kadi-é né uso-ti ɓal mutə k̀ì n̄ay mɛkɛ̀§ kadi isi say k̀ì li lé. ¹⁵ Rəmə li lé ungi man ta-é adi titi-n̄a k̀ì man ba bè go dené-ti lé, kdɔ kadi man ində dené lé ɔ̀w siə. ¹⁶ Ngà nangi ra k̀ì dené lé; beɓa man ba kí dragɔ̀ ungi k̀ì ta-é lé, nangi tɛɛ̀ ta-é ɔ̀r njɔ̀ti. ¹⁷ Wɔ̀ngi ra Dragɔ̀ dɔ dené-ti lé, adi ɔ̀w ilə rɔ̀ dɔ ndəgi gin koji-ti liə, kí 'to njétəl rɔ̀-dé go ndukun-je-ti lə Lubə rəm, njéka dɔ ta-ti lə Jeju rəm tɔ̀.

¹⁸ Dragɔ̀ lé ɔ̀ taá dɔ yangra-ti ta babo-ti.

13

Ta kí sɔ̀bi dɔ d̄a kí tɛɛ̀ dan babo-ti

‡ 12:10 12:10 Kristi lé kɔ̀r mɛɛ̀-é to dow kí Lubə mbəti-é.

§ 12:14 12:14 Ɓal mutə k̀ì n̄ay mɛkɛ̀ lé to n̄ay kɔ̀rsɔ̀ gidi-é joo ('Ndó Ntd 11:2; 12:6)

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 13:1 27 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 13:10

¹ †Go-ti rəmə, m'oo da káre tɛɛ̀ dan babo-ti, gaji-é ra dɔgi ə dɔ-é ra siri, gaji-é-je kí dɔgi kinlé ngan jɔgi ngar tò-ti lay b́á dɔ-é-je kí siri lé kàrè 'ndàngi ri-je-ti káre káre lay 'pa-né ta kɔbi dɔ Lubə-ti. ² Da kí m'oo-é lé, taná k̀ì kàg̀ì bè, nja-é boy taná k̀ì nja da tɔ̀ kí ri-é lə Ursi ə ta-é taná k̀ì ta bɔl bè tɔ. Dragɔ̀ adi-é tógi, k̀ì kalikɔ̀be, b́á adi-é kɔ̀be kí ngá rəm tɔ. ³ Loki m'oo dɔ-é-je lé rəmə, toki né kí dɔ-é káre ingə dò kí asi koy bè, ngà dò lé b́á təl idi. Dow-je kí dɔnangi-ti nè lay ya da kinlé, ɔr ndil-dé adi d'ungi-na go-é-ti. ⁴ Dɛ̀ d'osi dɔ-dé nangi nɔ̀ Dragɔ̀-ti kdɔtalə ɛ̀ adi kɔ̀be da lé, b́á d'osi dɔ-dé nangi nɔ̀ da-ti lé 'panè: Ńá b́á taná k̀ì da kin wa? Ə ńá b́á asi rɔ siə wa?

⁵ Da lé d'adi-é tarəbi kadì pa-né ta-je kí ngá-nga rəm, kadì pa-né ta kɔbi-je dɔ Lubə-ti rəm, b́á d'adi-é tógi kadì ra-né kullə náy kɔrsɔ gidi-é joo rəm tɔ. ⁶ Rəmə ɛ̀ tɛɛ̀ ta-é kɔ pa-né ta kɔbi-je dɔ Lubəti rəm, kɔ pa-né ta-je kí maji al maji al dɔ ri-é-ti rəm, dɔ kəy-ti liə rəm, b́á dɔ njékisi dɔrɔ-ti rəm tɔ. ⁷ D'adi-é tarəbi kɔ kadì rɔ-né k̀ì njékaa njay-je ə tətì-dé rɔ. Ə d'adi-é tógi dɔ gin koji-je-ti lay kí dɔnangi-ti nè rəm, dɔ gin dow-je-ti lay kí ndɔta lə-dé tò gay-gay rəm tɔ. ⁸ Bəba dow-je kí dɔnangi-ti nè lay kí d'a kɔsi dɔ-dé nangi nɔ̀ da-ti lé, to dɛ̀ kí lo kində gin dɔnangi-ti nɔ̀* ya ri-dé goto mɛɛ̀ mbete kiskəm-ti lə Ngonbatì kí ndɔki 'tol-é kinlé.

⁹ Dow kí mbi-é tò rəmə kadì oo-né ta kin: ¹⁰ Kinə tò kadì dow ɔw bə bə-ti lé, à kow bə bə-ti ya. Kinə tò kadì dow oy yo kiyəɔ lé, d'a tol-é k̀ì kiyəɔ ya tɔ. ɛ̀ kin b́á to lo tɔji kuwə rɔ ngá, k̀ì lo tɔji kadmɛɛ̀ lə njékaa njay-je.

Ta kí sɔbi dɔ da kí tɛɛ̀ dɔnangi-ti

† 13:1 13:1 Ntd 17:3,7-12 * 13:8 Kɔr mɛɛ̀-é kí rangi bəy: Ngonbatì b́á 'tol-é lo kində gin dɔnangi-ti nɔ̀.

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 13:11 28 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 14:2

¹¹ Go-ti rəmə, m'oo da kí rangi tɛɛ̀ dɔnangi-ti ɓəy. Dɔ-é lé gajì-é ra joo titi gajì ngonbati bɛ̀ ɔ pa ta titi Dragɔ̀ bɛ̀.

¹² E ra kullə k̀ì tógi-je lay kí da kí dɔsay ɔw-né lé, takəm-é-ti rəm, ɓá ində tógi dɔ dɔnangi-ti, k̀ì dɔ dow-je-ti kí dɔnangi-ti nè lay adi d'osi dɔ-dé nangi nɔ̀ da-ti kí dɔsay kí ingə̀ d̀ò kí asi koy ɓá təl idi lé. ¹³ Da kí gogi nè kinlé, ra né-je kí t̀ò ɓəl n̄a sar, e adi pər i dɔra-ti usi dɔnangi-ti takəm dow-je-ti. ¹⁴ Dɔ-é kinlé ur dow-je kí dɔnangi-ti nè wale k̀ì né-je kí t̀ò ɓəl-ɓəl kí d'adi-é tarəbi ra-né takəm da-ti kí dɔsay lé. Beɓa e idə-dé kadi 'ra né madi d'adi to takəm da kí ingə̀ d̀ò kiyəɔ ɓá təl isi kəm lé. ¹⁵ D'adi-é tógi kadi gosi-né né kí 'ra d'adi to takəm da kí dɔsay lé, kdɔ kadi pa ta rəm, kadi təl dow-je lay kí d'a mbati kosi dɔ-dé nangi nɔ̀-é e-ti kí to takəm da kí dɔsay lé. ¹⁶ Beɓa e ra adi ngan dow-je k̀ì dow-je kí boy, njénékingə-je k̀ì njéndoo-je, dow-je kí 'to ɓə-je al k̀ì ɓə-je lay ya d'ijə-dé ndaji jikɔl-dé-ti əse nati nɔ̀-dé-ti. ¹⁷ Ə dow kí ndaji kí t̀ò k̀ì ri da lé əse kər né kí e ɓá to ri-é, goto rɔ-é-ti lé, à ndogi né al rəm, ɓá à rabi né al rəm tɔ.

¹⁸ Lo kí kadi dow ɔw k̀ì gosi dɔ-ti ɔn: Dow kí to njénégə rəmə, kadi dowbé ra kər né kí sɔbi dɔ da lé. Kdɔ ta lə to kər né kí sɔbi dɔ dow ɔ kər-é to ɓumɛkɛ̀ k̀ì kormɛkɛ̀ gidi-é mɛkɛ̀ (666).

14

Ta kí sɔbi dɔ Ngonbati k̀ì dow-je kí d'ugə̀ dɔ-dé

¹ †Loki m'oo lo rəmə, m'oo Ngonbati a dɔ mbal siyɔ-ti, ɔ m'oo dow-je ɓudɔgi lo ɓu k̀ì kɔrsɔ gidi-é sɔ kí 'ndangi ri-é, k̀ì ri ɓɔbi-é nati nɔ̀-dé-ti d'a nati k̀ì Ngonbati lé tɔ.

² Rəmə m'oo ndi dow ɓa dɔra-ti titi-n̄a k̀ì ká man-je kí

† 14:1 14:1 Ntd 7:3

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 14:3 29 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 14:10

boy kí tal bum-bum bè rəm, b́á titi-n̄a k̀ì ndi kí ndàngi k̀ì tógi-é n̄a rəm, b́á ndi dow kí m'oo lé, b́a titi-n̄a k̀ì kunduməngrə-je kí njékində-é-je d'isi d'ində kin bè rəm tɔ. ³ Dowbé-je kinlé, d'á n̄ò kalikɔbɛ-ti, k̀ì takəm njékisi kəm-je-ti kí sɔ, k̀ì takəm 'ngatógi-je-ti d'á d'usi pa kí sigi. Pa-é kinlé, dow kí rangi à kasi ndó al, ngà dow-je kí b́udɔgi lo b́u k̀ì kɔrsɔ gidi-é sɔ kí Ngonbati gangi dɔ-dé dɔnangi-ti kin ya b́á d'a ndó.

⁴ Dɛ kin b́á 'to dow-je kí 'ra kaya k̀ì dené-je al, kdɔtalə dɛ 'gə dené al. Dɛ d'un go Ngonbati lo lay kí ɔw-ti. Ngonbati gangi dɔ-dé dan dow-je-ti adi 'n̄ay k̀ì kandi né kí dɔsɔy kí d'adi Lubə rəm, d'adi Ngonbati rəm. ⁵ Dɛ d'ədi ta nja káre al, adi 'to dow-je kí ta goto dɔ-dé-ti.

⁶ Go-ti, m'oo malayka kí rangi b́əy nar kàdi dɔra-ti. E ɔw k̀ì Poyta kí Maji kí à tò sartagangi kdɔ kadi ilə mbɛ-é adi dow-je kí dɔnangi-ti nè, adi to gin dow-je lay kí dɔnangi-ti nè, k̀ì dow-je lay kí ndɔta lə-dé tò gay-gay rəm tɔ. ⁷ Malayka lé pa ta k̀ì ndi-é kí boy panè: 'Bəli Lubə ə ɔsi gaji-é, kdɔ kaglo kí ɛ à gangi-né ta lé ree ngá. ɔsi dɔ-si nangi n̄ò Njèra dɔra-ti k̀ì dɔnangi, Njèra babo k̀ì kəm kɛnɛnɛ-je.

⁸ †Malayka kí njèkungi-ti joo un go malayka kí kete lé panè: Babilɔn usi ngá b́oo! E usi b́oo! Babilɔn b́ebo kí boy lé usi b́oo! E b́á adi kaya ra-é kí n̄a gin dow-je kí gay-gay d'ay titi-n̄a k̀ì yibi bè.

⁹ Malayka kí njèkungi-ti mutə un go malayka-je kí joo kete lé pa ta k̀ì ndi-é kí boy panè: Kinə dow madi ɔsi dɔ-é nangi n̄ò d̄a-ti lé rəm, n̄ò né-ti kí to takəm-é rəm, b́á d'ijə ndaji nati n̄ò-é-ti əse ji-é-ti lé, ¹⁰ ɛ kàrè à kay yibi nduu wɔngi lə Lubə kí to yibi kí dɔ rɔ-é doy kí d'ungi mɛɛ kobi wɔngi-ti lə Lubə tɔ. Dowbé à kingə

† 14:8 14:8 Ntd 18:2

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 14:11 30 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 14:19

k̀ò dan pər-ti, k̀ì dan yalpər-ti takəm malayka-je-ti kí d'aa njay, k̀ì takəm Ngonbati-ti. ¹¹ K̀ì dɔ ɓal-ɓal ya k̀ò lə-dé à k̀osi go-na go-na titi-na k̀ì sapər kí suu luki-luki kin b̀è. Dow-je kí njékosi dɔ-dé nangi ǹò dɔ-ti, k̀ì ǹò né-ti kí to takəm-é rəm, ɓá dow kí rá-rá kí ri dɔ lé ɓá d'ijə-né ndaji rɔ-é-ti lé, lo taakoo lə-dé goto, ndɔɔ rəm, kada rəm.

¹² Ɛ kin ɓá to lo tɔji kuwə rɔ nga lə njékaa njay-je kí 'to njétəl rɔ-dé go ndukun-je-ti lə Lubə, kí 'to njéka dɔ mɛɛ-dé-ti kí d'adi Jeju.

¹³ Rəmə m'oo ndi dow ɓa dɔra-ti idə-m panè: I 'ndangi ta kin: Kí ngɔsnè-ti kin ya dow-je kí 'nam kàd̀ì 'Babe-ti ɓá d'oy lé, 'to njénékumə-je. Oiyó, Ndil kí aa njay pa b̀è, kdɔ kad̀ì 'taa koo ta kullə-je-ti lə-dé, kdɔ ta lə kullə-je lə-dé dan go-dé.

¹⁴ Lok̀ì m'oo lo rəmə, m'oo kilndi kí nda ə m'oo dow kí tanɔ k̀ì Ngon lə dow b̀è isi dɔ kilndi-ti lé; jɔgi ngar kí 'ra k̀ì lɔr t̀ò dɔ-é-ti ə uwə ngɔrɔngi kí ati ji-é-ti. ¹⁵ Malayka kí rangi tɛɛ mɛɛ kəy-ti lə Lubə pa ta k̀ì njèkisi dɔ kilndi-ti lé, k̀ì ndi-é kí boy panè: 'Ulə ngɔrɔngi lə-i ijə-né ko, kdɔtalə ko kí dɔnangi-ti ɔr m̩r-m̩r adi nay kijə-é ree ngá. ¹⁶ Beɓa njèkisi dɔ kilndi-ti ulə ngɔrɔngi liə lé dɔnangi-ti rəmə, ko kí dɔnangi-ti toki kijə.

¹⁷ Malayka kí rangi tɛɛ mɛɛ kəy-ti lə Lubə kí dɔra-ti ya ɓəy. Ɛ k̀àrè uwə ngɔrɔngi kí ati ji-é-ti tɔ.

¹⁸ Go-ti, malayka kí rangi kí to njèkɔw k̀ì t̀ógi dɔ pər-ti tɛɛ logugi né-ti pa ta k̀ì njèkuwə ngɔrɔngi kí ati ji-é-ti lé k̀ì ndi-é kí boy panè: 'Ulə ngɔrɔngi lə-i kí ati lé ijə-né k̀ì nduu-je kí dɔnangi-ti, kdɔtalə kandi-é ɔr m̩r-m̩r ngá. ¹⁹ Beɓa malayka lé, ulə ngɔrɔngi liə k̀ì dɔnangi-ti ijə-né nduu kí dɔnangi-ti ungi mɛɛ né mbore man nduu-ti kí boy kí wɔngi lə Lubə kí ǹa t̀ò

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 14:20 31 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 15:7

mɛɛ̀-é-ti. ²⁰†M̄bore nduu mɛɛ̀ né mbore man nduu-ti lé gidī ðebo-ti ndaa-ti. Rəm̄ə məsi tal-ti bul-bul uwə jəm ta sində taá nè jimm ə tati-é à kasi kilomɛtrə ðumutə je bè.

15

K̀ɔ̀-je kí gin siri

¹ Bəy bá m'oo nékɔ̀ji kí rangi kí tò ðəl kí maji koo mɛɛ̀ dɔrɑ-ti, adi to malayka-je siri kí d'uwə k̀ɔ̀-je kí gin siri ji-dé-ti, ə to sɔy k̀ɔ̀-je kí Lubə à kində-né nganḡi wɔnḡi liə. ² Go-ti, m'oo né kí tanā k̀ì babo kí ndɔy ngilingi-ngilingi titī kosī kí 'pote natī k̀ì pər bè, ə njətəti rɔ dɑ, dɛ k̀ì né kí to takəm-é rəm, kɔr né kí ɔw natī k̀ì ri-é lé d'ɑ taá dan babo-tī kí ndɔy ngilingi-ngilingi lé. Dɛ d'uwə kunduməngrə-je lə Lubə ji-dé-ti, ³ d'usi-né patóy lə Moiyijī kí ngonnjəkullə lə Lubə, k̀ì patóy lə Ngonbatī 'panè: 'Babə Lubə kí njətógi-je lay! Kullə ra-i-je tò ðəl-ðəl rəm, maji koo rəm; kɔjra-je lə-i to kɔjra-je kí njururu rəm, kɔjra kí tɔgrɔ-ti rəm; i to ngar lə gin dow-je lay. ⁴ 'Babə, ná bá à ðəl-i al əse ná bá à kosī gaj̄i-i al wa? Kdɔ i ya k̀ì kár-i-rè bá aa njay-njay. Gin dow-je lay ya d'a ree kdɔ kosī dɔ-dé nanḡi ǹɔ̀-ɪ-ti, kdɔtalə dow-je lay d'oo kí kullə ra-i-je tò njururu.

⁵ Go né-je-tī kinlé, m'oo kəy lə Lubə mɛɛ̀ dɔrɑ-ti rəmə, ta-é tokī tɛɛ̀ adi m'oo kəy kí 'ra k̀ì kubī kí to lo kingə-nə k̀ì Lubə ɑ mɛɛ̀-é-ti. ⁶ Malayka-je kí siri kí d'uwə k̀ɔ̀-je kí gin siri ji-dé-ti lé, 'tɛɛ̀ mɛɛ̀ kəy-tī lə Lubə k̀ì kubī kí nda mbəy-mbəy ə ndɔy ngilingi-ngilingi rɔ-dé-ti rəm, bá 'dɔɔ ðədi-dé k̀ì nda dɔɔ ðədī kí 'ra k̀ì lɔr rəm tɔ. ⁷ Kí káre dan njékisī kəm-je-tī kí sɔ lé adi malayka-je kí siri lé kobī lɔr-je siri kí wɔnḡi lə Lubə kí

† 14:20 14:20 Ntd 19:15

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 15:8 32 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 16:9

to njèkisi k̀ì dɔ ɓal-ɓal rusi. ⁸Rəmə rifa, k̀ì tógi lə Lubə ra adi sapər rusi mɛɛ kəy liə, adi dow à kasi kow-ti al ya sar kadi k̀ɔ-je kí gin siri kí malayka-je kí siri d'uwə ji-dé-ti kinlé ində-né ngangí-é.

16

Kobi-je kí siri kí sɔbi dɔ wɔngi lə Lubə

¹ Go-ti, m'oo ndi dow ɓa boy mɛɛ kəy-ti lə Lubə ə idə malayka-je kí siri lé panè: Wɔngi lə Lubə kí tò mɛɛ kobi-je-ti kí siri kinlé, ɔwi 'mbəli dɔnangi-ti!

² Malayka kí dɔsɔy ɔw mbəl wɔngi kí mɛɛ kobi-ti liə dɔnangi-ti rəmə, d̀ò basrangí kí tò ɓəl ə to n̄a usi dɔ dow-je-ti kí d'ɔw k̀ì kɔr né lə d̄a rəm, ɓá d'ɔsi dɔ-dé nangi n̄ɔ né-ti kí to takəm-é rəm tɔ.

³ Malayka kí njèkungi-ti joo mbəl wɔngi kí mɛɛ kobi-ti liə dan babo-ti adi babo təl məsi kí titi-n̄a k̀ì məsi dow kí oy bè, adi né-je lay kí d'isi dan babo-ti lé d'oy.

⁴ Malayka kí njèkungi-ti mutə mbəl wɔngi kí mɛɛ kobi-ti liə dan ba-je-ti, k̀ì kəm kɛnɛnɛ-je-ti adi təl məsi. ⁵Rəmə m'oo ndi malayka kí ɔw k̀ì tógi dɔ man-je-ti panè: I 'to njèra né kí njururu, 'to njèkisi low n̄u rəm, 'isi ɓone rəm, i 'aa njay-njay ɓá 'gangi-né ta-je kinlé bè. ⁶Kdɔ dɛ d'ungí məsi njékaa njay-je k̀ì njépata-je kí ta-i-ti nangi, ə i 'adi-dé məsi d'ay tɔ; to tó-é kadi d'ay ya. ⁷ə m'oo ndi dow logugí né-ti panè: Oiyɔ, 'Babe Lubə kí Njètɔgi-je lay, ta-je lə-i kí i 'gangi lé, i 'gangi gangi kí tɔgrɔ-ti rəm, tò njururu rəm tɔ.

⁸ Malayka kí njèkungi-ti sɔ mbəl wɔngi kí mɛɛ kobi-ti liə dɔ kadi-ti; d'adi-é tarəbi kadi adi pər ɔ̄ dow-je. ⁹ə dow-je lé, kunji pər kí tungə pil-pil ya nəti-dé kərɪm-kərɪm. Bè ya kàrè, dɛ 'mbatɪ kiɲə panjiyə-dé-je kí maji

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì d̀o-é 16:10 33 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì d̀o-é 16:19

al kɔgi kulə-né ríɓa dɔ Lubə-ti rəm, ɓá 'pa ta kí maji al dɔ ri Lubə-ti kí ɔw k̀ì tógi dɔ k̀ɔ-je-ti kinlé rəm tɔ.

¹⁰ Malayka kí njèkungi-ti m̀i mbəl wɔngi kí mɛɛ kɔbi-ti liə dɔ kalikɔɓe-ti lə d̀a lé. Lo ndul kɔɓe-ti liə ndi-ndi; né kí to ra dow-je adi 'tɔ́ ngangí-dé mɛgɛgɛ-mɛgɛgɛ.

¹¹ Ə dɛ 'pa ta kɔbi dɔ Lubə-ti kí dɔra-ti, kdɔtalə né-je kí to kí ra-dé lé rəm, kdɔtalə d̀o basrangi-je kí uso-dé rəm; b̀e ya k̀arè kullə ra-dé-je kí maji al lé dɛ 'tusi d'ɪnə kɔgi al.

¹² Malayka kí njèkungi-ti mɛkɛ mbəl wɔngi kí mɛɛ kɔbi-ti liə dan ba-ti kí boy kí ri-é lə Eprati rəmə ii lay, b̀e kdɔ kadɪ ɪnə rəɓi adi ngar-je kí d'a k̀i lo kubə kàd̀i-ti.

¹³ Go-ti, m'oo ndil-je kí maji al mutə kí titi-nə k̀ì j̀e-je b̀e 'tɛɛ ta Dragɔ-ti, k̀ì ta d̀a-ti, ɓá ta njèkədi ta-ti kí njèɓa rɔ-é njèpata kí ta Lubə-ti tɔ. ¹⁴ Ndil-je kí maji al kinlé, 'to njéra nékɔji-je rəm, njékow rɔ ngar-je-ti kí dɔnangi-ti nè lay, kdɔ kəw-dé nati kdɔ ta lə rɔ kí à t̀o mɛɛ ndɔ-ti kí boy lə Lubə kí Njètɔgi-je lay.

¹⁵ †'Baɓe panè: 'Oo, m'a ree titi-nə k̀ì njèɓogi b̀e. Dow kí njèkisi kəm dɔ rɔ-é-ti ə to njèngəm kubi-je liə kdɔ kadɪ njiyə kuti-é dum kadɪ d'oo rɔsɔl liə al ɓá to njènékumə!

¹⁶ Ndil-je kí maji al lé, 'kəw ngar-je nati lo-ti kí 'ɓa-é Armagedɔ k̀ì ta əbrə.

¹⁷ Malayka kí njèkungi-ti siri mbəl wɔngi kí mɛɛ kɔbi-ti liə dan yəl-ti. Ndi dow ɓa boy mɛɛ kəy-ti lə Lubə kalikɔɓe-ti liə panè: Ngangi-é ya ngá ən! ¹⁸ †Go-ti, ndi təl rəm, ndi ndàngi rəm, ndi dow-je ɓa rəm, dɔnangi yəki yəki kí low nɪ́ kí dow-je d'isi-né dɔnangi-ti nè kin ya, dow oo g̀a-é nja k̀are al ɓəy. ¹⁹ ʼBebo gángi rɔ-é

† 16:15 16:15 Mat 24:43,44; Luk 12:39,40; Ntd 3:3 † 16:18 16:18 Ntd 8:5; 11:13,19

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 16:20 34 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 17:6

lo mutə. ʔebo-je lə gin dow-je lay ya usi, ə mɛɛ̀ Lubə ole dɔ Babilɔn-ti kí to ʔebo kí boy, kdɔ kadi adi-é ay yibi nduu kí toji wɔngi liə kí n̄a kí tɔ mɛɛ̀ kɔbi-ti. ²⁰ †Dɔnangi-je kí dan ba-ti, k̀ì mbal-je 'goto lay. ²¹ †Kɔsi-je kí boy-boy kí ɔy n̄a ɔ dɔra-ti tusi dɔ dow-je-ti. K̀ò kí kɔsi adi dow-je kinlé ra adi 'pa ta kɔbi dɔ Lubə-ti, kdɔtalə k̀ò kinlé to k̀ò kí tɔ ʔəl n̄a.

17

Ta kí 'gangi dɔ ʔebo Babilɔn-ti

¹ Go-ti rəmə, malayka-je kí siri kí d'uwə kɔbi siri jidé-ti lé, m'oo ɛ̀ kí káre dan-dé-ti ree idə-m panè: 'Ree nè bè, m'a kɔji-i ta kí toki gangi dɔ gɔkaya-ti kí isi dɔ man-je-ti kí boy kin kadi-i 'oo. ² Ngar-je kí dɔnangi-ti d'unḡi-n̄a dɔ-é-ti 'ra siə kaya, ʔá kaya liə ya to né kay kí dow-je kí dɔnangi-ti nè d'ay d'adi ra-dé kí yibi-ti.

³ †Ndil kí aa njay ree dɔ-m-ti ə malayka lé un-m ɔw sə-m diləlo-ti, rəmə m'oo dené kí isi dɔ da-ti madi kí kər bir-bir bè, ri-je kí 'pa-né ta kɔbi k̀ì Lubə rusi rɔ-é r̄ip̄i-r̄ip̄i; dɔ-é ra siri ə gaj̄i-é ra dɔgi. ⁴ Dené-é kinlé, ulə kubi kí kər yəl-yəl kí là-é n̄a rɔ-é-ti, ʔá mɔne mbuu k̀ì 'ningé lɔr-je, k̀ì ər-je kí maji-maji, k̀ì mædkɔsi-je. Ẽ uwə kɔbi kí 'ra k̀ì lɔr ji-é-ti; kɔbi kinlé, nékɔbi-je, k̀ì né-je kí tɔ n̄ɛ takəm Lubə-ti kí to kullə ra dené kinlé rusi mɛɛ̀-é n̄ji-n̄ji. ⁵ †Ndangi ri kí kɔr mɛɛ̀-é tɔ lo ʔɔyɔ-é-ti nati n̄ɔ-é-ti 'panè: Babilɔn kí boy lé to kɔ dené-je kí njéra kaya rəm, ʔá to kɔ dow-je kí dɔnangi-ti nè kí 'to njéra nékɔbi-je rəm tɔ. ⁶ Dené kinlé məsi njékaa njay-je, k̀ì məsi njékɔr Poyta-je lə Jeju kadi dow-je d'oo ra-é yibi-ti adi m'oo. Lok̄i m'oo-é bè lé, ndil-m tɛɛ̀ say.

† 16:20 16:20 Ntd 6:14 † 16:21 16:21 Ntd 11:19 † 17:3 17:3 Ntd 13:1

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 17:7 35 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 17:16

⁷ Bɛbɛ malayka lé pa sə-m panè: 'Adi ndil-i tɛɛ̀ say bè kɔ ri wa? M'a kidə-i ta kí tò lo bɔyɔ-é-ti kí sɔbi dɔ dené kin rəm, kí sɔbi dɔ dɔ kí dɔ-é ra siri ə gajɛ-é ra dɔgi kí dené kin isi dɔ-é-ti lé kadi-i 'oo rəm tɔ. ⁸ †Dɔ́ kí i oo-é kinlé, kete isi, ngà ngɔsnè goto. Ɛ̀ à tɛɛ̀ bolebe-ti kí sɔy-é goto kisi kɔw k̀ì lo tuji-ti, ə dow-je kí dɔnangi-ti nè kí lo kində gin dɔnangi-ti nɔ̀ ya ri-dé toki 'ndàngi mɛɛ̀ mbete kiskəm-ti al lé, loki d'a koo dɔ lé rəmə, ndil-dé à tɛɛ̀ say kɔɔtalə ndɔki isi, ə ree goto, rəmə təl tɛɛ̀ a bəy.

⁹ Lo kí kadi dow ɔw k̀ì négə k̀ì gosi dɔ-ti ɔn: Dɔ-je kí siri lé to mbal-je kí siri kí dené lé isi dɔ-ti, ¹⁰ b́á to ngar-je siri ya tɔ. Dan ngar-je kí siri lé, dɛ́ kí m̀ kɔbe ɔr ji-dé-ti ə ɛ́ kí káre isi ɔ̀ be nè bəy ə ɛ́ kí káre kɔbe liə ree al bəy. Loki kɔbe liə à ree lé, ɛ́ à kɔbe kaglo nɔ̀ al. ¹¹ Ə dɔ́ kí kete isi b́á ree goto kinlé, ɛ́ ya to ngar kí njəkungi-ti jinày joo rəm, b́á ɛ́ to kí káre dan ngar-je-ti kí dɔsay kí siri lé rəm tɔ; ə isi ɔw k̀ì lo tuji-ti.

¹² Gajɛ dɔ́ kí dɔgi kí i oo kinlé to ngar-je kí dɔgi kí dɛ́ d'ɔ̀ be al bəy, ngà d'a kingə tógi kɔ kɔ-né be nati k̀ì dɔ́ lé dan kàd̀i-ti káre-rè. ¹³ Dɛ́ lay ya kɔjra lə-dé ra káre-rè, rɔngɔ lə-dé k̀ì tógi lə-dé lé d'a ra-né kullə lə dɔ́ lé. ¹⁴ Dɛ́ d'a rɔ k̀ì Ngonbati, ngà Ngonbati à tətɛ-dé rɔ kɔɔtalə Ngonbati lé, to 'Babe lə 'babe-je rəm, b́á to Ngar lə ngar-je rəm tɔ; ə dɛ́ kí Lubə ba-dé, mbəti-dé, kí 'to dow-je liə kí tɔgrɔ-ti kí d'ɔ̀ nati k̀ì Ngonbati lé, d'a tətɛ-dé rɔ tɔ.

¹⁵ Malayka lé təl idə-m panè: Man-je kí i oo b́á dené kí njəkaya isi dɔ-ti kinlé, to gin dow-je lay kí dɔnangi-ti nè, k̀ì gin dow-je kí ndɔta lə-dé tò gay-gay. ¹⁶ Gajɛ dɔ́ kí dɔgi kí i oo kinlé, dɛ́ k̀ì dɔ́ lé d'a kɔsi dené kí njəkaya lé k̀ì ta,

† 17:8 17:8 Ntd 11:7

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 17:17 36 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 18:7

kɔɔ taa né-je liə lay ə kiŋə-é kuti-é dum, d'a kuso ɔa-é ə d'a ró singə-é pər ruki-ruki. ¹⁷ Kɔɔtalə Lubə ra kullə mɛɛ̀-dé-ti kɔɔ kadi 'ra kɔjra liə rəm, kadi kɔjra lə-dé ra káre-rè, rəmə d'a ra kullə k̀ì tógi kɔɔbe lə-dé kadi ɔa lé sar kadi ta-je kí Lubə pa lé né-é ra né.

¹⁸ Ə dené kí i oo-é kinlé, to ɓebo kí boy kí ɔ̀ ɓe dɔ ngar-je-ti kí dɔnangi-ti nè.

18

Kusi lə ɓebo Babilɔn

¹ Go né-je-ti kinlé, m'oo malayka kí rangi kí ɔw k̀ì tógi kí ɔ̀ ɔ̀ dɔra-ti ree ə ree liə ndógi lo dɔnangi-ti nè. ² †E pa ta k̀ì ndi-é kí boy panè: Babilɔn usi ngá ɓoo! E usi ɓoo! Babilɔn ɓebo kí boy lé usi ɓoo! E təl to lo kisi ndil-je kí maji al, to lo mbɔ-nə lə ndil-je lay kí njéra né maji al, ɓá to lo mbɔ-nə lə yəl-je lay kí 'tò nɛ takəm Lubə-ti adi 'nəl Lubə al. ³ Kɔɔ gin dow-je lay d'ay kaya ra-é kí ɔ̀ kin titi yibi bè; ngar-je kí dɔnangi-ti nè 'ra siə kaya ə njéragati-je kí dɔnangi-ti nè kàrè d'ingə né ɔ̀ k̀ì takul né-je liə kí maji-maji kí ɔ̀ kin rəm tɔ.

⁴ Go-ti, m'oo ndi dow kí rangi dɔra-ti panè: Dow-je lə-m, 'tɛɛ̀ mɛɛ̀-é-ti kɔgi kɔɔ kadi indəi rɔ-si nati siə mɛɛ̀ majal-je liə kin al rəm, ɓá kadi ingə-i kɔ̀-je liə kin al rəm tɔ. ⁵ Kɔɔ majal-je liə mbɔ-nə k̀ì dɔ-nə-ti dɔ-nə-ti sar tɛɛ̀ dɔra-ti ə mɛɛ̀ Lubə ole dɔ né ra-é-je-ti kí njururu al. ⁶ 'Rai-é titi kí ɛ̀ ra-né dow-je ə kullə ra-é-je kí maji al maji al kinlé ugəi-é nja joo-joo! Kobi kí ɛ̀ ungi né mɛɛ̀-é-ti adi dow-je lé, ungi mɛɛ̀-é-ti adi-é nja joo. ⁷ Gangi-é kí ɛ̀ ɔsi-né gaji rɔ-é rəm, isi-né dan maji-ti kí ɔ̀ kinlé, ya adi-é-né kɔ̀ rəm, adi-é ndingə-né ndoo rəm tɔ! Babilɔn lé pa mɛɛ̀-é-ti panè: Mə m'isi kisi ngar kí

† 18:2 18:2 Ntd 14:8

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 18:8 37 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 18:16

dené ɓi m'to njèngɔwkoy al rəm, ɓá ma m'a ndingə ndoo nda al rəm tɔ. ⁸ Gin-é kin ɓá mɛɛ ndo-ti kí káre-rè ya kɔ-je kin à ree-né dɔ-é-ti adi to koy rəm, kuwəndoo rəm, ɓobo rəm, ɓá pər à ró-é ruki-ruki rəm tɔ. Kdo 'Babe Lubə kí njègangta dɔ-é-ti lé to njètógi.

⁹ Ngar-je kí dɔnangi-ti nè lay kí njéra siə kaya-je, k̀ì njékisi siə dan maji-ti kí na kinlé, loki d'a koo sapər kí à ró-é lé rəmə, d'a nɔ rəm, ɓá d'a ndingə rɔ-dé kdo ta liə rəm tɔ. ¹⁰ Ngar-je lé, d'a ɓəl kɔ-je kí tɛɛ dɔ-é-ti lé, adi d'a ka ngərəngi ɓá d'a panè: Tuji kí ban é tana bè! Tuji kí ban é tana bè! Babilɔn ɓebo kí boy! ɓebo kí njètógi! Dan kàd̀i-ti kí káre-rè ya 'gangi ta dɔ-i-ti bè wa!

¹¹ Ə njéragati-je kí dɔnangi-ti nè kàrè 'nɔ ə 'nd-ingəndoo kdo ta liə, kdo dow kí njəndogi sə-dé né gati-je lə-dé goto. ¹² Né gati-je lə-dé lé to lɔr-je, k̀ì là-je, k̀ì ər-je kí maji-maji, k̀ì məkɔsi-je, k̀ì kubi kí ndɔy ngilingi-ngilingi, k̀ì kubi kí kər yəl-yəl kí là-é na, k̀ì kubi kí 'ɓa-é sua, k̀ì kubi kí kər bir-bir, k̀ì kagi-je lay kí əti maji-maji, k̀ì né-je lay kí 'ra k̀ì ngangi kədi, k̀ì né-je lay kí 'ra k̀ì kagi-je kí maji-maji, k̀ì 'ningəkasi-je, k̀ì ngowla-je, k̀ì ər kí 'ɓa-é marbrə-je, ¹³ k̀ì nduji kagi kanəl-je, k̀ì nɔkagi-je kí əti maji-maji, k̀ì ubi-je kí əti maji-maji, k̀ì dukan-je, k̀ì man nduu-je, k̀ì ubi-je, k̀ì nduji-je, k̀ì gemɛ-je, k̀ì mangi-je, k̀ì bati-je, k̀ì sində-je, k̀ì pusi rɔ-je, ɓá dow-je ya kàrè 'to négati-je lə-dé rəm adi to ɓə-je, k̀ì dow-je kí d'uwə-dé ta rɔ-ti. ¹⁴ Né-je kí kəmnda-é ra-i ra-i lé, ɔr rɔ-é a ngərəngi sə-i, né-je kí maji-maji, k̀ì né-je kí ndɔy-ndɔy lé goto lay rɔ-i-ti, dow à kingə gogi nda al ngá. ¹⁵ Njéragati-je kí d'ingə né k̀ì takul-é lé d'a ɓəl kɔ-je kí tɛɛ dɔ-é-ti adi d'a ka ngərəngi ɓá d'a nɔ ə d'a ndingəndoo ¹⁶ panè: Tuji kí ban é tana bè! Tuji kí ban é tana bè! ɓebo kí boy kí d'ulə-é kubi kí ndɔy

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 18:17 38 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 18:24

ngilingi-ngilingi, k̀ì kubi kí kər yəl-yəl kí là-é n̄a, k̀ì kubi kí kər bir-bir rəm, b́á 'ra-é k̀ì lər-je, k̀ì ər-je kí maji-maji, k̀ì mædkosi-je d'adi mɔne lé ya ɔn wa! Dan kàd̀i-ti kí káre-rè ya nékingə k̀ì n̄a kinlé tuji lay bè wa! ¹⁷ Njékuwə ngɔw bato-je, k̀ì njékɔw mba dan ba-ti, k̀ì njérakullə mɛɛ bato-ti, k̀ì njéra kullə dan babo-ti-je d'a ngərəngi-ngərəngi.

¹⁸ Loki d'oo sapər kí ɔ̀ ðebo lé rəmə, d'ilə bɔbi ndi-dé nangi 'panè: 'Bebo kí rá b́á titi-n̄a k̀ì ðebo kin wa? ¹⁹ Dɛ 'nɔ, d'ɔy 'babur kí dɔ-dé-ti dɔ-dé-ti 'ndingə-né ndoo ə 'nɔ 'panè: Tuji kí ban ɔ́ tan̄a bè! Tuji kí ban ɔ́ tan̄a bè! 'Bebo kí boy kí njébatə-je lay, d'ingə né k̀ì takul kisi dan maji-ti liə lé, dan kàd̀i-ti kí káre-rè ya təl diləlo bè wa!

²⁰ I dɔra, 'ra rɔnəl kɔ ta liə! ə sɔi njékaa njay-je, njékɔwkulə-je, k̀ì njépata-je kí ta Lubə-ti kàrè 'rai rɔnəl! Kɔɔtalə Lubə gangta dɔ-é-ti, kɔ né kí maji al kí ɛ ra sə-si.

²¹ Beba malayka káre kí njètógi un ər kí boy kí titi-n̄a k̀ì mbal kusi né bè ya bi ilə dan babo-ti ə panè: Gangi-é kin ya d'a surə-né Babilɔn ðebo kí boy kilə-é rum nangi ə dow à koo-é gogi al ya sar. ²² Dow à koo ndi njékində kunduməngrə-je, k̀ì ndi gosi-je, k̀ì njékay nal-je, k̀ì njékɔl mbanga-je, mɛɛ ðe-ti lə-i al ngá. Kɔɔi káre ya kàrè à goto ðe lə-i rəm, dow à koo ká mbal kusi né al rəm, ²³ dow à koo pər lampi ndógi al rəm, b́á dow à koo ndi dingəm-je k̀ì ne-é al rəm tɔ. Kɔɔtalə njéragati-je lə-i b́á 'to dow-je kí boy-boy dɔnangi-ti nè, ə gin dow-je lay kí dɔnangi-ti nè ya i ur-dé wale k̀ì takul kugə-je lə-i rəm, ²⁴ b́á məsi njépata-je kí ta Lubə-ti, k̀ì məsi njékaa njay-je, k̀ì məsi dow-je lay kí 'tijə mindi-dé dɔnangi-ti nè lé d'ingə rɔ-i-ti.

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 19:1 39 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 19:8

19

Pa-je kí mɛɛ dɔɾa-ti, kì taana lə Ngonbati

¹ Go né-je-ti kinlé, m'oo ndi dow fá dɔɾa-ti boy-boy titi ndi kosi dow-je kí n̄a bè panè:

Alleluya! Kaji, kì ríba, kì tógi to kí lə Lubə lə-ji.

² Kdotalə ta-je liə kí ɛ gangi lé,

ɛ gangi gangi kí tɔgrɔ-ti rəm, tò njururu rəm;

kdo ɛ gangi ta dɔ dené-ti kí to gɔkaya

kí njétuji dow-je kí dɔnangi-ti kì kaya liə kin rəm,

dal ba məsi ngannjékullə-je liə kí dené kinlé tɔl-dé lé rəm tɔ.

³ Ndi kosi dow-je kí n̄a lé, təl ba kí njékungi-ti joo bəy panè:

Alleluya! Ə bebo kí ɔ̄ pər lé,

sa-é suu luy-luy ya kì dɔ ɬal-ɬal.

⁴ Rəmə 'ngatógi-je kí kɔrjoo gidi-é sɔ, kì njékiskəm-je kí sɔ lé, 'tosi məkəji-dé nangi ə d'osi dɔ-dé nangi n̄ɔ Lubə-ti kí isi dɔ kalikɔbe-ti 'panè: Amən! Alleluya!

⁵ Ndi dow ɬa dɔ kalikɔbe-ti panè: 'Tóyi Lubə lə-ji! Səi lay kí 'toi ngannjékullə-je liə, səi kí 'ɬəli-é, səi ngan dow-je kì dow-je kí boy! ⁶ Go-ti, m'oo ndi dow ɬa titi ndi kosi dow-je kí n̄a bè rəm, ɬa titi ká man-je kí boy-boy bè rəm, ɬa titi ká ndi kí ndàngi kì tógi-é n̄a kin bè panè: Alleluya!

'Babe Lubə lə-ji kí njètógi-je lay lé ində kɔbe liə.

⁷ J'rai rɔnəl, j'tiləi kole ə j'uləi ríba dɔ-é-ti,

kdotalə ndɔ taana lə Ngonbati lé ree

ə ne-é kàrè ra rɔ-é lay rəm tɔ.

⁸ D'adi-é tarəbi kadì ulə kubi kí ndɔy ngilingi-ngilingi, kí ndóle káy-kəy kí to kubi kí aa njay.

Kdotalə kubi kí ndɔy ngilingi-ngilingi lé

tɔji kullə ra-je kí njururu-njururu lə njékaa njay-je.

Né-je kí 'tɛɛ k̀i dɔ-é 19:9 40 Né-je kí 'tɛɛ k̀i dɔ-é 19:18

⁹ †Go-ti, malayka idə-m panè: 'Ndàngi ta kin: Dow-je kí toki ɓa-dé lo nékuso-ti lo taana-ti lə Ngonbati ɓá 'to njénékumə-je! ə təl idə-m ɓəy panè: Ta-je kinlé, to ta-je kí tɔgrɔ-ti lə Lubə.

¹⁰ Beɓa m'usi nangi nɔ̄-é-ti kɔ kɔsi dɔ-m nangi nɔ̄-é-ti, ngà ɛ idə-m panè: «'Oo nè à ra né kí bè kin! Mə lé m'to madkullə lə-i rəm, m'to madkullə lə ngankɔ̄-i-je kí njékadmɛɛ kí 'to njéka dɔ né-ti kí Jeju pa ta dɔ-ti. Lubə ɓá 'a kɔsi dɔ-i nangi nɔ̄-é-ti, kɔ né-je kí Jeju pa ta dɔ-ti lé ya ɓá ndɔki Lubə adi njépata-je kí ta-é-ti 'pa tɔ.»

Ta kí sɔbi njèkal sində kí nda

¹¹ Go-ti, m'oo ta dɔra tɔ tagra ə m'oo sində kí nda tɛɛ. Njèkal sində kinlé ri-é lə Njèra né kí tɔgrɔ-ti rəm, njépata kí tɔgrɔ-ti rəm. Ɛ gangi ta njururu rəm, ɓá rɔ liə to rɔ kí njururu rəm tɔ. ¹² Kəm-é ɔ̄ pər bilim-bilim titi-na k̀i ndɔ̄ pər bè, ɔw k̀i jɔgi ngar-je n̄a-n̄a dɔ-é-ti. 'Ndàngi ri kí dow kí rangi gə al dɔ-é-ti; to ri kí ɛ ya k̀i kár-é gə. ¹³ Ɛ ulə kubi kí d'ulə dan məsi-ti. Ri-é lə «ta lə Lubə.» ¹⁴ Njérɔ-je kí dɔra-ti d'ulə kubi-je kí ndɔy ngilingi-ngilingi, kí nda kí to kubi kí aa njay rɔ-dé-ti d'isi-né dɔ sində-je-ti kí nda-nda ɓá d'un-né go-é. ¹⁵ †Kiyərɔ kí ati pam tɛɛ ta-é-ti kɔ təl gin dow-je kí gay-gay. Ɛ à kɔr nɔ̄-dé k̀i gəl ngowla ji-é-ti. À mbəjrə kandi nduu mɛɛ né mbore man nduu-ti kí wɔngi lə Lubə kí to Njètɔgi-je lay tɔ mɛɛ-é-ti. ¹⁶ 'Ndàngi ri madi kubi kul-ti liə rəm, dɔ bingi-é-ti rəm 'panè: Ngar lə ngar-je ə 'Babe lə ɓabe-je.

¹⁷ Go-ti, m'oo malayka ɔ̄ k̀i nja-é taá mɛɛ kàd̀i-ti pa ta k̀i ndi-é kí boy idə-né yəl-je kí njènar dɔra-ti taá panè: 'Reei, 'kəwi-n̄a lo nékuso-ti kí boy lə Lubə. ¹⁸ 'Reei kadi

† 19:9 19:9 Mat 22:2,3 † 19:15 19:15 Ntd 14:20

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 19:19 41 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 20:4

usoi d̄a ngar-je, k̀ì d̄a gɔɔɔ-je, k̀ì d̄a dow-je kí njétógi-je, k̀ì d̄a sində-je, k̀ì d̄a njékal-dé-je, kadi usoi d̄a dow-je lay ya, dow-je kí 'to b̄ə-je al, k̀ì b̄ə-je, k̀ì ngan dow-je, k̀ì dow-je kí boy.

¹⁹ Go-ti m'oo d̄a lé rəm, m'oo ngar-je kí d̄onangi-ti nè k̀ì njéro-je lə-dé 'kəw-n̄a k̄dɔ k̄ow rɔ k̀ì njékal sində lé, k̀ì njéro-je liə. ²⁰ †Rəmə d'uwə d̄a lé rəm, b̄á njəkətda kí njəb̄a rɔ-é njèpata kí ta Lubə-ti kí ɛ̄ b̄á to njèra né-je kí t̄ò b̄əl-b̄əl takəm d̄a-ti lé k̀àrè d'uwə-é siə nat̄i rəm t̄ɔ. Né-je kí t̄ò b̄əl-b̄əl kí ɛ̄ ra-ra kinlé b̄á ədi-né dow-je kí ndaji lə d̄a lé t̄ò rɔ-dé-ti adi d̄ɛ 'to njékɔsi dɔ-dé nangi n̄ɔ né-ti kí 'ra d'adi to takəm d̄a lé. D̄a lé rəm, njəkətda kí njəb̄a rɔ-é njèpata kí ta Lubə-ti lé, joo lay ya d'uwə-dé kəm d'ungi-dé dan pər-ti kí yal-é t̄ò d̄iki-d̄iki. ²¹ Ndəgi dow-je rəmə, kiyəɔ kí tɛɛ ta njékal sində-ti kinlé ya 'tɔl-dé adi yəl-je lay ya d'uso d̄a-dé 'ndan ndə-ndə.

20

Kɔbe kí bal budɔgi

¹ Go-ti, m'oo malayka káre ɿ d̄ɔɔ-ti uwə lakere ta bolebe kí sɔy-é goto ji-é-ti rəm, b̄á uwə sil kí boy ji-é-ti rəm t̄ɔ. ² Ẹ̄ uwə Dragɔ, kí to b̄ugə li, kí to Sú, kí to Sat̄a lé dɔɔ-é kəm bal budɔgi. ³ Ẹ̄ ilə-é bolebe-ti kí sɔy-é goto lé, uti ta-é ə tiɲə ta-é lɔy-lɔy, k̄dɔ kadi ədi gin dow-je kí gay-gay kí d̄onangi-ti nè al ya sar kadi bal kí budɔgi lé asi-né. Go né-é-ti kinlé b̄á t̄ò kadi d'a k̄ɔr-é kilə-é taá kaglo kí s̄ɛ̀ b̄è.

⁴ M'oo kalikɔbe-je, ə njékisi dɔ-ti-je lé d'adi-dé tógi kadi 'gangi-né ta. M'oo dow-je kí 'gangi dɔ-dé kɔgi k̄dɔ ta lə Jeju kí 'pa d'adi dow-je rəm, k̄dɔ ta lə Lubə rəm,

† 19:20 19:20 Ntd 13:1-18

Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 20:5 42 Né-je kí 'tɛɛ kì dɔ-é 20:12

m'oo dɛ kí 'mbati kɔsi dɔ-dé nangi nɔ dɔ-ti kì nɔ né-ti kí to takəm-é lé rəm, bá m'oo dɛ kí 'mbati kadi 'tijə ndaji lə dɔ nɔ-dé-ti kì ji-dé-ti lé rəm tɔ. Dɛ 'təl d'isi kəm ə d'ɔ ɓe nati kì Kristi ɓal ɓudɔgi. ⁵ E ɓá to tɔsi ndəl kində lo tɛɛ kí dɔsay. Ngà ndəgi dow-je kí d'oy lé d'a tɔsi ndəl kində lo tɛɛ al ya sar kadi ɓal kí ɓudɔgi lé asi-né. ⁶ Njətɔsi ndəl kində lo tɛɛ kí dɔsay lé ɓá 'to njénékumə-je; dɛ 'to njékaa njay-je ə koy kí njəkungi-ti joo ɔw kì tɔgi dɔ-dé-ti al; dɛ d'a to njégugnə-je lə Lubə, kì 'lə Kristi ə d'a kɔɓe siə nati ɓal ɓudɔgi.

Kusi lə Sata

⁷ Loki ɓal kí ɓudɔgi kin à kasi lé, d'a kɔr Sata dangay-ti kilə-é taá; ⁸ rəmə ɛ à tɛɛ kɔ kədi gin dow-je kí gay-gay kí kum dɔnangi-ti kí sɔ, adi to Gogi kì Magogi*, kɔ kəw-dé kɔ rɔ-né. Kɔr-dé asi-nə kì nangra kí ta babo-ti bè. ⁹ Dɛ 'tɛɛ, 'taa dɔnangi pəl-pəl, ə d'ilə-nə 'gəə dɔ lokisi njékaa njay-je kí to ɓebo kí Lubə ində dan kəm-é-ti. Rəmə pər i dɔrɔ-ti ya ree ró-dé ruki-ruki. ¹⁰ Sú kí to njəkədi-dé lé, d'ilə-é dan pər-ti kí yal-é tɔ ɔiki-ɔiki; lo-é kinlé ɓá dɔ lé dɛ kì njəkəɔta kí njəɓa rɔ-é njəpata kí ta Lubə-ti d'a-ti ə d'a kingə kɔ ndɔɔ-je kì kada-je ya kì dɔ ɓal-ɓal.

Sɔy ta kí gangi

¹¹ Go-ti, m'oo kalikɔɓe kí boy kí nda ə m'oo njəkisi dɔ-ti tɔ. Dɔnangi kì dɔrɔ 'goto takəm-é-ti ə lo lə-dé goto ngá. ¹² ə ngan dow-je, kì dow-je kí boy-boy kí d'oy lé, m'oo-dé d'a kì nja-dé taá nɔ kalikɔɓe-ti ə m'oo mbete-je kí dow tɛɛ mɛɛ-é rəm, mbete káre kí rangi kí dow tɛɛ mɛɛ-é kí ɛ ɓá to mbete kí ri dow-je kí d'isi kəm

* 20:8 20:8 Gogi kì Magogi. 'Ndó Ejk 38–39

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 20:13 43 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì dɔ-é 21:5

tò-ti. Dow-je kí d'oy lé 'gangi ta dɔ-dé-ti k̀ì go kullə ra-dé-je kí 'ndàngi mɛɛ mbete-je-ti kinlé. ¹³ Dow-je kí d'oy dan babo-ti lé man tɛɛ sə-dé, koy k̀ì lo kí koó d'ɪŋə dow-je kí d'oy d'adi 'tɛɛ, ə ná-ná ya 'gangi ta dɔ-é-ti k̀ì go kullə ra-é ra-é. ¹⁴ Koy k̀ì lo kí koó lé d'ungi-dé dan pər-ti kí yal-é tò ɔiki-ɔiki. Pər kí yal-é tò ɔiki-ɔiki kinlé bá to koy kí njəkungi-ti joo. ¹⁵ Dow kí rá-rá kí 'ndàngi ri-é mɛɛ mbete-ti kí ri dow-je kí d'isi kəm tò-ti kin al rəmə, d'a kilə-é dan pər-ti kí yal-é tò ɔiki-ɔiki kinlé.

21

Dɔrɔ́ kí sigi k̀ì dɔnangi kí sigi

¹ †Go-ti rəmə, m'oo dɔrɔ́ kí sigi k̀ì dɔnangi kí sigi, kdɔtalə dɔrɔ́ kí dɔsɔy k̀ì dɔnangi kí dɔsɔy 'goto, bá babo goto rəm tɔ. ² †ə m'oo bebo kí aa njay kí to bebo Jorijaləm kí sigi ɿ dɔrɔ́-ti rɔ Lubə-ti isi ree dɔnangi-ti, 'ra rɔ-é lay titi-ná k̀ì dené kí ɔw k̀ì taa ngɔw sigi kí mɔɔne kɔɔ tilə-né kəm ngɔbi-é kin bè. ³ M'oo ndi dow ɓa dɔ kalikɔbe-ti boy-boy panè: 'Oo, kəy kisi Lubə* ree tò dan dow-je-ti. Lubə ya k̀ì dɔ-é à kisi nati sə-dé, dɛ d'a to dow-je liə ə ɛ à to Lubə lə-dé tɔ. ⁴ Ẹ à bɔr man nɔ kəm-dé-ti ndɔy-ndɔy, koy à goto rəm, ndingəndoo à goto rəm, nɔ k̀ì rɔ to à goto rəm, kdɔtalə né-je kí dɔsɔy goto. ⁵ Beɓa njəkisi dɔ kalikɔbe-ti lé panè: 'Oo, M'ra né-je lay m'adi təl kí sigi. Ẹ təl idə-m ɓəy panè: 'Ndàngi ta-je kinlé, kdɔtalə to ta-je kí tɔgrɔ-ti ə to ta-je kí asi kadì dow-je 'ndigi dɔ-ti rəm.

† 21:1 21:12Pi3:13 † 21:2 21:2Ntd3:12 * 21:3 21:3Kəy kisi Lubə: Ta kinlé, ɛ kí tò k̀ì ta grɛki lé, kɔr mɛɛ-é to kəy lə Lubə kí 'ra k̀ì kubi ('Ndó Tɛt 26:1).

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 21:6 44 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 21:14

⁶ Təl ɔ̀ dɔ-ti idə-m panè: Gin né-je gangi ngá! Mə́ b́á m'to Alfa k̀ì Omega, njètum gin né k̀ì njètɔl ta né. Dow kí kundə man ra-é lé, mə́ m'a kadi-é man kɛ̀nɛ̀nɛ̀ kí to man kiskəm lé ɔ̀y kare ya. ⁷ Ẹ́ kin b́á à to nédɔ̀ji lə dow kí njètəti rɔ; mə́ m'a to Lubə liə ə ɛ̀ à to ngon-m tɔ. ⁸ Ngà njéβəl-je, k̀ì njémɛ̀ɛ̀ngə-je, k̀ì njéra né-je k̀ì tò nɛ̀ takəm Lubə-ti, k̀ì njétɔl dow-je, k̀ì njérakaya-je, k̀ì mbəli-je, k̀ì njépole magi-je, k̀ì njékəɔ̀dta-je, lay ya nédɔ̀ji lə-dé tò dan pər-ti k̀ì yal-é tò ɔ̀iki-ɔ̀iki. Ẹ́ kin b́á to koy kí njèkungi-ti joo.

Jorijalɛ̀m kí sigi

⁹ Go-ti, kí káre dan malayka-je-ti kí siri kí d'uwə kobi-je kí siri ji-dé-ti kí sɔ̀y tuji-je kí gin siri rusi-rusi lé ree rɔ-m-ti idə-m panè: 'Ree, m'a kɔ̀ji-i dené kí to ne Ngonbatì lé kadi-i 'oo-é.

¹⁰ Beβa Ndil kí aa njay ree dɔ-m-ti ə malayka lé un-m ɔ̀w sə-m dɔ mbal-ti kí boy, kí ngal n̄a, b́á ɔ̀ji-m Jorijalɛ̀m kí to βebo kí aa njay kí ɔ̀ dɔrɔ-ti rɔ Lubə-ti isi ree dɔnangi-ti. ¹¹ Londógi lə Lubə ya ndógi dɔ-ti adi ndɔ̀y ngilingi-ngilingi titi-n̄a k̀ì ər kí maji n̄a rəm, titi-n̄a k̀ì ər kí 'βa-é jaspə́ kí aa yéréré titi ər kí 'βa-é kristal bè. ¹² Ndògi bɔ̀r kí ndəə ə ngal gəə dɔ βebo lé sipi. Tarəbi kandi mɛ̀ɛ̀ βebo-ti lé, ra dɔ̀gi gidi-é joo ə malayka-je dɔ̀gi gidi-é joo d'ɔ̀ tarəbi-je-ti lé ndɛ̀ng-ndɛ̀ng. Tarəbi-je kí dɔ̀gi gidi-é joo kinlé, ndàngi ri gin kɔ̀ji lə ngan Israyel-je kí dɔ̀gi gidi-é joo titi, ¹³ adi kəl-é kí lo kubə kàdi-ti tarəbi ra mutə, kəl-é kí taá tarəbi ra mutə, kəl-é kí bəə tarəbi ra mutə ə kəl-é kí lokur kàdi-ti tarəbi ra mutə tɔ. ¹⁴ Ndògi kí dɔ βebo-ti lé, d'ində gin-é dɔ ər-je-ti dɔ̀gi gidi-é joo ə dɔ ər-je-ti kí dɔ̀gi gidi-é joo kinlé, 'ndàngi ri njékɔ̀wkułə-je lə Ngonbatì kí dɔ̀gi gidi-é joo dɔ-ti ndɛ̀ng-ndɛ̀ng.

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 21:15 45 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 21:24

¹⁵ Malayka kí njèpa sə-m ta lé uwə tuwətógi kí 'ra k̀ì lɔr kɔɔ mbɔji-né ngal né ji-é-ti, kɔɔ kadi mbɔji-né ðebo lé, k̀ì tarəbi-é-je, k̀ì ndògbɔr kí dɔ-ti. ¹⁶ ðebo lé, ngal-é-je k̀ì tati-é asi-nə berere. Lokì malayka mbɔji ðebo lé rəmə, to kilometrə ðudɔgi lo joo k̀ì ðujoo k̀ì kɔrjoo. Ngal-é-je k̀ì tati-é-je, k̀ì ngal-é kí taá asi-nə lay. ¹⁷ Malayka mbɔji ndògbɔr lé, k̀ì né kí dow-je 'mbɔji-né ngal né rəmə, to mɛtər kɔrsiri gidì-é joo. ¹⁸ Ndògbɔr lé, d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é jaspə ə ðebo ɓá 'ra k̀ì njar lɔr kí aa yérérə titi ər kí 'ɓa-é kristal bè. ¹⁹ Gin ndògbɔr kí dɔ ðebo-ti lé, d'ində k̀ì ər-je kí maji-maji kí tò gay-gay adi kurə. Kí dɔsəy d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é jaspə, kí njèkungi-ti joo d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é sapir, kí njèkungi-ti mutə d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é kalseduwan, kí njèkungi-ti sɔ d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é emerodi, ²⁰ kí njèkungi-ti m̀ì d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é sardoniksi, kí njèkungi-ti mɛkɛ d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é sarduwan, kí njèkungi-ti siri d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é krijoliti, kí njèkungi-ti jinày joo d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é beril, kí njèkungi-ti jinày káre d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é topaji, kí njèkungi-ti dɔgi d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é krijopraji, kí njèkungi-ti dɔgi gidì-é káre d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é yasenti, kí njèkungi-ti dɔgi gidì-é joo d'ində k̀ì ər kí 'ɓa-é ametisti. ²¹ Tarəbi-je kí dɔgi gidì-é joo lé, 'ra k̀ì mədkɔsi ya dɔgi gidì-é joo lay. Tarəbi káre 'ra k̀ì mədkɔsi káre-káre. Rəbi kí boy kí ɔw ki mɛɛ̀ ðebo-ti lé, lɔr kí aa yérérə titi ər kí 'ɓa-é kristal bè ɓá 'ra-né.

²² M'oo kəy lə Lubə mɛɛ̀ ðebo-ti lé al, kɔɔtalə 'Bafə Lubə kí to Njètógi-je lay, dɛ̀ k̀ì Ngonbati ya 'to kəy lə Lubə mɛɛ̀ ðebo-ti lé. ²³ To ðebo kí ɔw ndoo ndógi kadi al rəm, ɔw ndoo ndógi nəy al rəm, kɔɔtalə londógi lə Lubə ya ndógi dɔ-ti ə Ngonbati ya to lampi liə tɔ. ²⁴ Gin dow-je kí gay-gay kí dɔnangi-ti d'a njiyə lo kí ndógi-ti

Né-je kí 'tɛɛ k̀ì d̀o-é 21:25 46 Né-je kí 'tɛɛ k̀ì d̀o-é 22:7

kinlé ɔ ngar-je kí d̀onangi-ti d'a ree k̀ì né ríɓa-je lə-dé titi tɔ. ²⁵ Kada lé, tarəbi-je kí kow k̀ì ɓebo-ti à to tagra. Dow à kuti al, kdɔtalə to ɓebo kí ndo à kil-ti al. ²⁶ D'a kow k̀ì né ríɓa-je k̀ì né kɔsgaji-je lə gin dow-je kí gay-gay kí d̀onangi-ti titi. ²⁷ Né kí t̀ò nɛ takəm Lubə-ti à kow mɛɛ ɓebo-ti kin nda al rəm, ɓá dow kí to njèkə ká ra né kɔbi-je-ti, k̀ì njèkə ká kədi ta-ti kàrè à kow-ti nda al rəm tɔ. Ngà dow-je kí ri-dé toki 'ndangi mɛɛ mbete kiskəm-ti lə Ngonbati ya par ɓá d'a kow-ti.

22

¹ Go-ti, malayka lé ɔji-m ba kí to man kiskəm; man-é aa yéréré titi-na k̀ì ər kí 'ɓa-é kristal bè; man-é kinlé tɛɛ kalikɔɓe-ti lə Lubə, dɛ k̀ì Ngonbati. ² Dan rəbi-ti kí boy kí ɔw mɛɛ ɓebo-ti, ɓá do kɔngi ba-ti kí yó rəm, k̀ì nè rəm lé kagi kiskəm a-ti ɔ ɛ andi nja dɔgi gidi-é joo ɓal káre adi nay káre ya andi-andi rəm, mbi-é to kumə kaji gin dow-je kí gay-gay kí d̀onangi-ti rəm tɔ. ³ Ndol à goto mɛɛ ɓebo-ti kinlé; kalikɔɓe lə Lubə dɛ k̀ì Ngonbati à t̀o-ti. Ngannjékullə-je liə d'a pole-é, ⁴ ɔ d'a koo takəm-é rəm, ɓá ri-é à t̀ò nati nɔ-dé-ti rəm tɔ. ⁵ Ndo à kil nda al rəm, ngannjékullə-je liə lé d'a kow ndoo pər lampi al rəm, d'a kow ndoo ndógi kàdi al rəm, kdɔtalə 'Babe Lubə ya à ndógi do-dé-ti, ɔ d'a kɔɓe k̀ì do ɓal-ɓal.

Sɔy ta kulə dingəm mɛɛ-na-ti

⁶ Malayka lé idə-m panè: Ta-je kinlé to ta-je kí tɔgrɔ-ti rəm, to ta-je kí asi ndigi do-ti; adi to 'Babe Lubə kí njèkadì Ndil-é ra k̀ì njépata-je kí ta-é-ti ya ɓá ulə malayka liə adi tɔji ngannjékullə-je liə né-je kí à ra né ngɔsnè.

⁷ 'Oo, m'a kow nɔɔ ngɔsnè. Dow kí njètəl rɔ-é go ta-je-ti kí ta Lubə-ti kí t̀ò mɛɛ mbete-ti kin ɓá to njènəkumə!

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 22:8 47 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 22:16

⁸ To ma̯ J̄a ya m'oo ta-je kin rəm, m'oo né-je kin rəm. Lókì m'oo ta-je k̀ì né-je kinlé rəmə, m'usi nangi nja malayka-ti kí njètɔ̄ji-m né-je kinlé kɔ̄ kɔ̄si dɔ-m nangi ǹɔ̄-é-ti. ⁹ Ngà ɛ̄ idə-m panè: 'Oo nè à ra né kí bè kin! M̄a m'to madkullə lə-i k̀ì madkullə lə ngankɔ̄-i-je kí 'to njépata-je kí ta Lubə-ti k̀ì dɛ̄ kí 'to njétəl rɔ-dé go ta-je-ti kí mɛ̄ɛ̄ mbete-ti kin. Lubə ɔ̄á i 'a kɔ̄si dɔ-i nangi ǹɔ̄-é-ti!

¹⁰ B̄ɔy ɔ̄á idə-m panè: Ta-je kí ta Lubə-ti kí tò mɛ̄ɛ̄ mbete-ti kinlé 'bɔyɔ̄ dɔ-é al! Kɔ̄ kaglo kí né-je kin à ra-né né n̄ay ngosi. ¹¹ Kadì dow kí njèra né kí njururu al ra k̀ì dɔ madi-é-ti dɔ madi-é-ti rəm; kadì dow kí njèra né kí tò n̄ɛ̄ takəm Lubə-ti ra k̀ì dɔ madi-ti dɔ madi-é-ti tɔ; ə kadì dow kí njèra né njururu ra kí dɔ madi-é-ti dɔ madi-é-ti rəm, ɔ̄á dow kí aa njay kàrè kadì aa njay k̀ì dɔ madi-é-ti dɔ madi-é-ti rəm tɔ!

¹² 'Oo, m'a kɔw nɔ̄ɔ̄ ngɔsnè ə m'a kɔw k̀ì nékugə dɔ̄ji kəm-m-ti kɔ̄ kugə dow kí rá-rá kí go kullə ra-é-ti. ¹³ †M̄a ɔ̄á m'to Alpa k̀ì Omega, m'to dow kí dɔs̄ay rəm, m'to s̄ɔy dow-je rəm, m'to njètum gin né rəm, njètɔ̄l ta né rəm.

¹⁴ Dow-je kí 'tɔ̄gi kubi-je lə-dé ɔ̄á 'to njénékumə-je; kɔ̄ d'ingə tarəbi d'ɔw-né mɛ̄ɛ̄ ɔ̄ɛbo-ti rəm, d'uso-né kandì kagi kiskəm rəm! ¹⁵ Ngà bisì-je, k̀ì mbəli-je, k̀ì njérakaya-je, k̀ì njétɔ̄l dow-je, k̀ì njépole magi-je, k̀ì dow-je kí kədi dow-je nəl-dé adi 'to njékəɔ̄ta-je lé, d'a k̄a ndaa-ti.

¹⁶ M̄a Jeju ɔ̄á m'ulə malayka lə-m kadì pa ta lə né-je kí sɔ̄bi dɔ njékəwn̄a-je kí gay-gay kinlé adi-si. M̄a m'to kí gin ka-ti lə Dabidi, m'to ngòrongi kí njéndógi ta lo kaa-ti.

† 22:13 22:13 a Ntd 1:8; b Ntd 1:17; 2:8

Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 22:17 48 Né-je kí 'tɛɛ̀ k̀ì dɔ-é 22:21

¹⁷ Ndil kí aa njay dɛ̀ k̀ì njèngɔw 'panè: I 'ree! Kadi dow kí oo ta kinlé, panè: I 'ree! Kadi dow kí kundə man ra-é rəmə, ree; kadi dow kí ndigi rəmə, ree taa man kiskəm lé kare ya ay!

¹⁸ Dow kí rá-rá kí oo ta-je kí ta Lubə-ti kí tò mɛɛ̀ mbete-ti kinlé, ta kí m'a pa rəsi kadi-é ɛ̀n: Kinə dow madi ilə ta kí rangi dɔ ta-je-ti kin rəmə, kɔ̀-je kí 'ndàngi ta-é mɛɛ̀ mbete-ti kinlé, Lubə à kungi dɔ kɔ̀-je-ti liə. ¹⁹ ə kinə dow madi ɔr ta-je kí ta Lubə-ti kí tò mɛɛ̀ mbete-ti kin kogi rəmə, Lubə à kogi-é kandi kagi kiskəm rəm, ɖá à kogi-é kow mɛɛ̀ ɖebo-ti kí aa njay kí 'ndàngi ta-é mɛɛ̀ mbete-ti kinlé rəm tɔ.

²⁰ Njèpata lə né-je kinlé panè: Oiyó! M'a kow nɔ̀ɔ̀ ngɔsnè. Amɛ̀n! I 'Ree, 'Babe Jezu!

²¹ Kadi ramaji lə 'Babe Jezu nà̀y sə-si lay!

Ta lə Lubə Kunmindī kī Sigi

Mango: Ta lə Lubə Kunmindī kī Sigi (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mango)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

96bdbd07-24d6-556c-9e7c-7269c72880cd